Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

...ай 1921 оной ... 21-һээ гарана | № 264 (14069) | 1975 оной ноябриин 11, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй

УКАЗ

РСФСР-эй Верховно Советые зарлаха тухай

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиум **иигэжэ тогтооно:**

Россин Совет Федеративна Социалис Республикын юһэдэхи зарлалай Верховно Советэй хоёрдохи сессие 1975 оной декабриин 10-да Москва хотодо зарлаха.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1975 оной ноябриин 6.

...ОММУНИЗМ ТЭЭШЭ ДАБШАНАБДИ!

...ААН ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ СЭРЭГЭЙ ПАРАД, АЖАЛШАДАЙ ЖАГСААЛ БОЛОБО

...Э ОКТЯБРИИН ...най газар дайда ...нэ ерэбэ. Агууехэ ...социалис револю...лэлэй ой хадаа ...дэй инаг дурата ... алдаршуулан, ...нэ амжалтануу...һан түсэбтэ юһэ...жэлэй түгэсхэхы ...Совет гүрэнэй ...охо байна. 1975 ...ые болзорһоонь ...хын ба түсэбтэ ...ые амжалтатай...эсхэхын түлөө, ...XXV съездые нэ...тойгоор угтахын ...э арадай социа...нэй үргэн дэ...ммунизмын мате...ническэ үндэһэ ...уулгада. арадай ... материальна ...дэмжээе дээшэ... шэглүүлэгдэһэн ...дэй зохёон бай...хи үүсхэлэй бата

...ис габшагай ажал ...онние бэхижүүл... арадай байдал ...ын эгээл үнэн ... Гэхэтэй хамга. ...та эб найрамда...агууехэ хубита ... — гэжэ нүхэр ...нев хэлээ һэн. ...һайндэр — Со...юзай Коммунис ...ведүүдэй ороной ...алис оронуудай ...адуудай туйла...тануудай зүрхэ ...үдэлгэмэ гэршэ ...но.

...7. Улаан тал... һайхан тугуу... лозунгнуудаар, ...нуудаар гоёогдон ...эй. ГУМ-ай ... — Совет гүрэ... һуури табигша ...нэй портрет. ...э һатанһаа бү...анай эбдэршэгүй ...лтэй гүрэнэй ху...ог союзна респуб... гербнүүд Крем... зүбшуулан бэхи... Советскэ Союз ...ай ба арад үндэ...эдэлэй. комму...во байгуулха гэ... ниитэ нэгэн эр...лотомо жэшээ

«Ленинэй партида — алдар соло!», «КПСС-эй дотоодын ба гадаадын политика дэмжэнэбди, һайшаанабди!», «Ленинэй зааһан замаар урагшаа!» — гэһэн лозунгнууд талмайн хажуугаархи байшан гэрнүүдтэ улайран харагдана. Совет хүнүүдэй ниитэ нэгэн һанал бодолтой, парти ба арадай агууехэ бата нэгэдэлтэй байһыень эдэ элирхэйлнэ. Улаан тугуудай наагуур — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадуудай, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнарай портредүүд.

СССР-эй ба РСФСР-эй Верховно Советүүдэй депутадууд, Коммунис партиин ветеранууд, Советскэ Союзай Геройнууд ба Социалис Ажалай Геройнууд, ниислэлэй предприятинуудай, Москва шадархи совхоз, колхозуудай түрүүшүүл, эрдэм наукын болон соёл культурын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, космонавтнууд айлшадай трибунанууд дээгүүр гаранхай. СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор эндэ байна.

Дэлхэйн олон оронуудай түлөөлэгшэд энэ һайндэр тэмдэглэлсэхээ Советскэ Союзай ниислэл хотодо ерээ. Москва ба Агууехэ Октябрь хадаа түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэндэ эб найрамдал, эрхэ сүлөө болоно. «Энэ һайндэрэй үнэхөөрөө интернациональна һайндэр, ажалша бүхы хүнүүдэй һайндэр болоһондонь бидэ омогорхонобди. — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглээ һэн. — Агууехэ Октябриин суртал бодол, манай вождь ба багша В. И. Ленинэй һургаал манай бүхы дэлхэйн ажалшадай зүрхэ сэдьхэлдэ дүтэ, ойлгосотой байна».

Октябрь ба эб найрамдал таһаршагүй холбоотой. Советүүдэй ороной бүхы түүхэ — эб найрамдалай, арадуудай эрхэ сүлөө ба бэеэ дааһан байдалай түлөө эршэмтэй тэмсэл мүн. Эб найрамдал тухай декрет Совет засагай гадаадын политическэ түрүүшын акт болоһон байгаа. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалай программые Совет гүрэн залан сэхээр бэелүүлжэ байнхай.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөн шахардуу байдал һуларуулгын шэнэ шатада эхи табяа. Тэрэнэй дүнгүүд В. И. Ленинэй тодорхойлон зохёоһон амгалан гуримаар зэргэ оршолгын, уласхоорондын харилсаанай, эб найрамдалай ба арадуудай эрхэ сүлөөгэй гол ёһонуудта харюусана.

Альга ташалган, «Ура!», «Агууехэ совет арадта — алдар соло!», «КПСС-тэ — алдар соло!», «Партиин ленинскэ Центральна Комитедтэ — алдар соло!» — гэһэн үреэлэй үгэнүүд талмай дээгүүр хүсэтэ долгин мэтээр эбхэрнэ. Энэмнай москвагайхид, ниислэл хотын айлшад Коммунис партиин, Совет правительствын хүтэлбэрилэгшэдые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршална гээшэ.

Нүхэд **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко. В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев** Мавзолейн Түбэй трибунада гарана. Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ле Зуан эндэ байлсаа.

Мавзолейн баруун табсан дээрэ — Советскэ Союзай маршалнууд, элдэб түрэлэй сэрэгүүдэй маршалнууд, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой генералнууд, адмиралнууд.

Үглөөнэй арбан саг. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречко нээмэл машинаар Спасска үүдээр гаража ерэнэ. Парадые командалагшын машина урдаһаань ошоно. Ленинэй ордента Московско сэрэгэй округой сэрэгшэдые командалагша, генерал-полковник В. Л. Говоровһоо рапорт абаад, министр сэрэгшэдэй урдуур үнгэрэн гарахадаа, эдэнние һайндэрөөр амаршалба. Сэрэгшэд хүсэтэ «Ура!» хашхараагаар харюусана.

Сэрэгшэдэй урдуур гараһанайнгаа һүүлээр СССР-эй оборонын министр Мавзолейн трибунада гаража, үгэ хэлэбэ.

Нүхэр А. А. ГРЕЧКЫН хэлэһэн үгэ

Нүхэдүүд, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэд!

Советскэ Союзай ажалшад!

Манай хүндэтэ хариин айлшад!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй ба Совет правительствын үмэнэһөө, эдэнэй даалгабаряар Таанадые һайндэрөөр — Агууехэ Октябриин социалис революциин 58 жэлэй ойгоор амаршалнаб.

Энэ жэлдэ манай Эхэ орон бүгэдэ арадай Октябриин һайндэрые түсэбтэ юһэдэхи табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө айхабтар ехэ эршэ зоригтойгоор тэмсэжэ байгаа совет хүнүүдэй политическэ ба ажалай эдэбхиин оршон байдалда тэмдэглэжэ байна.

Ленинэй партиие нягтаар тойрон жагсаһан совет арад дүүрэн хүсэтэйгөөр, зохёон байгуулхы эршэ зоригтойгоор тэрэнэй ээлжээтэ съезд тээшэ дабшажа ябана. Хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, арадай интеллигенциин шэн габьяата ажал гайхамшаг үрэ дүнгүүдые үгэнэ. Манай арадай ажахы үндэр, тогтууритай дабшасаар хүгжэнэ. Научно-техническэ дэмжэлтын гол шухала зорилгонууд улам амжалтатайгаар шиидхэгдэнэ. Арадай ажабайдалай материальна, соёлой хэмжээн жэлһээ жэлдэ улам ургана. Совет общественай үзэл сурталай-политическэ нэгэдэл хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи болонхой. Манай социалис гүрэнэй экономическа болон оборонно хүсэ шадал хэлбэришэгүйгөөр бэхижэнэ.

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэл замбуулинай дайда шэнжэлгэдэ элитэ ехэ амжалтануудые туйлалгаар тэмдэглэгдэбэ. «Союз», «Аполлон» гэжэ замбуулинай онгосонуудай хамтааран ниидэлгын, «Союз-4» гэжэ замбуулинай станциин хоёр экипажай амжалтануудые түрүү үзэлтэй хүн түрэлтэн үндэрөөр сэгнэбэ. Агууехэ Октябриин һайндэрэй урда тээхэнэ космонавтикын түүхэдэ түрүүлэн хэмэл одод Үүрэй солбоние тойрон ниидэлгын замда гаргагдаһан, буулгын аппарадуудай буулгагдаһан планетын нюруу дээрэһээ өөрсэ шухаг дүрэ зурагууд абтаһан байгаа.

Социалис хани барисаанай оронууд хүгжэлтэдөө шэнэ амжалтануудые туйлаа. Эдэнэй аха дүү ёһоной хани барисаан, али бүхы харилсаа холбоон улам бата бэхи болонхой.

Мүнөө капиталис оронуудтахи социально-экономическа байдалай хүшэр бэрхэшээлтэй болоод байхадань, Советскэ Союзай ба бусад социалис гүрэнүүдэй туйлалтанууд илангаяа эли тодоор харагдана. Капитализмһаа социализмын арсашагүй булюу байһые манай амжалтанууд бүхы дэлхэйдэ бата найдамтайгаар үшөө дахин гэршэлэн харуулна.

КПСС-эй XXIV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалта программа бодото дээрэнь хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлһэнэй, аха дүү социалис оронуудай үгээ ойлголсоһон политикын, эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй тэмсэлэй ашаар уласхоорондын байдалай түгшүүрил һуларуулгын, ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондо али алиндань ашатай туһатай, бүтэмжэтэй һайн харилсаанай замаар хүгжэжэ байна. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй амжалтатайгаар дүүрэлгэ, уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ талаар хэгдэһэн саашанхи алхамууд энээнние элирхэйлэн гэршэлнэ.

Вьетнамай, Лаосой, Камбоджын арадуудай алдарта илалтанууд эрхэ сүлөөгэй түлөө үнэн тэмсэлэй илан мандалга болоно. Португалидахи национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй амжалта түгэсөөр хэгдэжэ, фашизмын унагаагдаһанһаа уламжалан, һүүлшын колониальна империн һандаран һалаа. Мүнөө энэ ороной ажалшад хархис хүсэнүүдтэ эсэргүүсэн, гүрэнөө сүлөөтэ, бэеэ дааһан ба демократическа замаар хүгжөөхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна. Уласхоорондын оршондохи хүсэнүүдэй тэнсүүри эб найрамдалай, демократиин ба социализмын аша туһада саашадаашье булигдашагүйгөөр хубилжа үргэлжэлһөөр.

Габэшье уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгада үсэд нэтэрүүгээр эсэргүүсэн, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгаяа үргэдхэдэг ээрхэг түримхэй империалис хүсэнүүд дэлхэй дээрэ бии байһаар. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал аюул түбэгтэй байһан зандаа. Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй һүйдхэлтэ хорото политика, шахардуу байдал һуларуулгада тойбо татаха гэһэн эдэнэй һэдэлгэнүүд уласхоорондын байдалые түгшүүрилтэй болгоно.

Бата эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэ түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй нэгэдэл, ябуулгануудайнь үүсхэл эдэбхи иимэ оршон байдалда ехэ удха шанартай болоно байна.

Коммунис парти, Совет правительство эб найрамдалта ленинскэ гадаадын политикаяа саашадаашье залан сэхээр, батаар бэелүүлхэ юм. Тиихэдээ уласхоорондын хархис хүсэнүүдэй харата хэрэгүүдэй аюулые хараада абан, манай Эхэ ороной экономическа ба бэеэ хамгаалха һүр хүсые бэхижүүлхэ тушаа эдэнэр эсэшэ сусашагүй оролдолго гаргана, революционно һэримжэ өхэтэйгээр совет хүнүүдые хүмүүжүүлнэ.

Манай арад, эдэнэй сэрэгшэд ленинскэ партиин дотоодын ба гадаадын политика халуунаар, нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ, үдэр бүриингөө ажалаар коммунизмын суртал һургаалнуудта хэлбэришэгүй үнэн байһанаа гэршэлнэ.

Сэрэгэй эрхим һайн техникээр хангагдаһан Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Агууехэ Октябриин туйлалтануудые хёрхо найдамтайгаар сахин хамгаална. Социалис Эхэ орондоо, Коммунис партидаа хизааргүй үнэн арми ба флодой сэрэгшэд КПСС-эй XXV съездые угтахадаа, политическэ бэлэдхэлээ, дайшалхы шадабаряа оролдосотойгоор дээшэлүүлнэ. Совет сэрэгшэд бүхы хүсэеэ, эрдэм мэргэжэлээ социалис Эсэгэ орондоо алба хэлгын агууехэ хэрэгтэ элсүүлэн зорюулна; Варшавска договорто хабаатай аха дүү оронуудай сэрэгшэдтэй дайшалхы холбоо тогтоожо, патриотическа ба интернациональна уялгаяа дүүргэхээр хододоо бэлэн байдаг юм.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 58 жэлэй ой мандаха болтогой!

Агууехэ совет арад, эдэнэй шэн зоригто Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Хүдэлмэришэн ангиин, бүхы совет арадай шалгагдамал манлай — Советскэ Союзай Коммунис партида алдар соло!

Ура!

***

«Ура!» хашхараан талмай дээгүүр гурба дахин һүр жабхалантайгаар зэдэлнэ. Ехэ буугаар салют үгэнэ. Сэрэгэй нэгэдхэгдэмэл оркестр Советскэ Союзай Гимн наадана.

Сэрэгүүдэй баяр ёһололой марш соностоно. Ёһо заншалаар эдир барабанщигууд түрүүлэн ябана. Мартагдашагүй 1945 ондо дарагдааша рейхстаг дээрэ намилзуулагдаһан Илалтын тугые талмай нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Манай Эхэ ороной сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө байлдаануудта онсо шалгарһан соединенинүүдэй, частьнуудай, корабльнуудай дайшалхы тугууд эндэ хадагдана. Жагсаалда — гушан туг. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай илалта туйлаһанһаа хойшо үнгэрһэн амгалан тайбан гушан жэлые эдэ тугууд элирхэйлэн харуулна бшуу.

Сэрэгэй академинүүдтэ һурагшад тугшадай жагсаалые һэлгэнэ. Эдэмнай залуу сэрэгшэдэй командир ба хүмүүжүүлэгшын мэргэжэлые зүрхэнэйнгөө зоригоор шэлэһэн зон болоно. Эдэмнай Коммунис партиин захиралтаар Эхэ ороноэ, социалис хани харилсаата оронуудай аша туһа хэдынэйшье сагта хамгаалхаар бэлэн лэ. «Арадай байгуулһан бүхы юумэн найдамтай батаар хамгаалагдаха ёһотой» гэжэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые эдэнэй туд бүхэниинь дүүргэлтэ болгоно.

М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ академиин жагсаал сэрэгэй академинүүдэй марш нээнэ. Коммунис партида, совет арадта хизааргүй үнэн командирнуудые, дүршэл шадабари ехэтэй мэргэжэлтэдые тэрэ бэлдэдэг юм. Академидэ һурагшадай олонхид фашис булимтарагшадтай байлдаануудта шалгарһан сэрэгэй элитэ мэдээжэ начальнигууд болонхой.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ сэрэгэй-политическэ академиин, Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновскиин нэрэмжэтэ бронетанкова сэрэгэй академиин, В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ сэрэгэй-инженернэ академиин, химическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдһээ хамгаалалта хэхэ, Советскэ Союзай Маршал С. К. Тимошенкын нэрэмжэтэ сэрэгэй академиин, Ю. А. Гагаринай нэрэмжэтэ агаарай-сэрэгэй академиин, профессор Н. Е. Жуковскиин нэрэмжэтэ агаарай-сэрэгэй инженернэ академиин һурагшад Мавзолейн урдуур гараба. Эдэнэй туг бүхэндэнь — орденой лентэнүүд харагдана. Эдэнь Эхэ оронойнгоо урда дайшалхы габьяатай байһан тухайнь хөөрэнэ.

Гвардейскэ, хоёр орденто соединениин парашютист-десантнигууд алхамаа жэгдээр татан үнгэрнэ.

Москвадахи хилын сахюулай дээдэ командна училищиин курсантнууд. Улаан тугта Хара далайн флодой ябган сэрэгшэдэй полк, Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Ленинэй орденто, Улаан тугта дивизиин солдадууд ба офицернүүд десантнигуудые һэлгэн, талмай дээгүүр гарана. Москва болон Калинин хотонуудтахи сэрэгэй суворовско, Ленинградай нахимовска училищинуудай һурагшадые трибунанууд дээгүүр байгшад халуунаар угтаба.

Үшөө нэгэ жагсаал — Москвадахи РСФСР-эй Верховно Советэй нэрэмжэтэ бүхы түрэлэй сэрэгүүдэй командирнуудые һургадаг дээдэ училищиин курсантнууд жэгдэ алхамаар дабшана. Энэмнай орон доторхи сэрэгэй үнинэй һургуулинуудай нэгэниинь юм. Эндэ һуража гарагшадай 70 гараниинь Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Сэрэгэй оркестр талмайн гүн руу ошоно. Сэрэгэй оньһон техникэ харуулжа эхилнэ. М. И. Калининай нэрэмжэтэ, Улаан тугта, Суворовой орденто гвардейскэ мотострелково Таманска дивизиин подразделенинүүд бронетранспортёрнуудаар урагшаа дабшана. Энэ соединениин дайшалхы зам алдартай юм. Дивизиин полкнууд, подразделенинүүд фронтын олохон участогуудта дайлалдахадаа, хаа хаанагүй дайшалхы даабаринуудаа гвардеец ёһоор дүүргэдэг байгаа. КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөө дэлгэрүүлэн, таманскынхид 1975 оной түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

ПВО-гой ракетнэ сэрэгүүдэй мүнгэн сагаан түхеэрэлгэнүүд талмай дээрэ гаража ерэнэ. Ямаршье сагай уларилда, үдэр, һуни илгаагүй эдэнэр Эхэ оронойнгоо амгалан тайбан огторгойе найдамтайгаар сахина.

Сэрэгэй ракетнэ техникын зарим зүйлнүүдынь парадай үедэ харуулагдаа. Хуурай газарай сэрэгүүдэй ракетэнүүд оньһон техникын жагсаалые түгэсхэбэ.

Нэгэдэмэл оркестрэй баяр ёһололой аялга хүгжэм гүйсэдхэлгөөр сэрэгэй парад дүүрэһэн байна.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

...ЕМЛЬДЭХИ СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН ДОТОР ҺАЙНДЭРЭЙ УУЛЗАЛГА БОЛОБО

...Октябриин социалис ...революциин 58 жэ... дашарамдуулан, ...циалис Республи... Союзай прави... ноябриин 7-до ... Съезднүүдэй ...эр уулзалга эм...

...уулзалгада нүхэд ...жнев, Ю. В. Анд...А. Гречко, В. В. ...А. А. Громыко, ...иленко, А. Н. Ко...Т. Мазуров, А. Я. ...В. Подгорный, ...янский, М. А. ...П. Н. Демичев, ...марев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев хабаадаба.

Тэрэшэлэн **Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ле Зуан, Аргентинын Коммунис партиин Генеральна секретарь Х. Арнедо Альварес, Уругвайн Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Родней Арисменди гэгшэд уулзалгада** хабаадаа.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд ба гэшүүдтэ кандидадууд, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүд, партиин ветеранууд, СССР-эй ба РСФСР-эй Верховно Советүүдэй депутадууд, министрнүүд, сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэд, промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүл, эрдэм болон соёлой ажал ябуулагшад. летчигууд- космонавтнууд, совет олониитын түлөөлэгшэд, Улаан талмай дээрэхи сэрэгэй парадта хабаадагшад уулзалгада хабаадаба.

Гадаадын гүрэнүүдһээ Советскэ Союзда байдаг элшэн сайдууд, һайндэртэ хабаадахаяа Москва ерэһэн гадаадын айлшад, шажанай түлөөлэгшэд, совет ба гадаадын журналистнууд зал дотор байба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев уулзалгада хабаадагшадта хандажа, үгэ хэлээ.

...хэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

...нүхэдүүд!

...ерэһэн хүндэ...

...эй парад ба ...жагсаалда хабаа... Совет социалис ...дэлһөөр 58 жэ...тэмдэглэхын тула ...ор суглараһан, ...дые үнэн зүр...шалхыемни зүб... Таанадые, таана...рүлэн бүхы совет ... совет арадай ...ндэрөөр хилын ...эргшэдые — ма...роной ханинарые ... **(Удаан альга**

...һайндэр совет ара...уд болон шахта...рилгануud дээрэ, ...олон фермэнүүд...орнинууд ба уран ... мастерскойнууд ...дадаг арадай хү... басагадай ехэ ... тэмдэглэгдэбэ. ... миллион хү... жэлэйнгээ түсэ...тайгаар түгэс... Коммунис пар... съездые нэрэтэй ... угтаха гэһэн ...эл эрмэлзэлээр ...оригжонхой бай...

...рэнэй эб найрам...тайһыя, социалис ...ото оронуудай бата нэгэдэлэй оршон байдалда, дэлхэйн шэнэ дайнай аюулые саран зайсуулхын түлөө, Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай, уласхоорондын харилсаа холбооной үндэһэ һуури табихын түлөө тэмсэлэй оршон байдалда манай һайндэр үнгэржэ байна.

Манай һайндэр «дүтын» замбуулин гэдэгые, холын планетэнүүдые шэнжэлхэ хэрэгтэ совет эрдэмтэдэй ба космонавтнуудай туйлаһан гайхамшаг шэнэ илалта амжалтануудаар шэмэглэгдэнхэй.

Москвагай Улаан талмай манай арадай амгалан тайбан ажалые найдамтайгаар хамгаалжа байдаг Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй илагдашагүй дайшалхы хүсэ шадалые мүнөөдэр дахинаа элирхэйлэн харуулба. **(Нэрьемэ альга ташалга).** Ороной гол талмай — тэрэшэлэн манай бусад городуүд болон тосхонуудай талмайнууд — баяр түгэс һайндэрөөр дашарамдуулан, олон мянган ажалшадай хүсэтэ жагсаалаар мүнөөдэр дахинаа тэмдэглэгдэбэ. Эдэнэр өөрынгөө Ленинскэ партиие тойрон, Советскэ правительствые тойрон арад зоной нягтаар жагсанхай байһые, туйлаһан амжалтануудаараа омогорхожо, ажалай шэнэ илалтануудые туйлахаар бэлэн байһые элирхэйлэн харуулба.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, Министрнүүдэй Советэй үмэнэһөө манай агууехэ Эсэгэ ороной бүхы ажалшадта, өөһэдынгөө ажалаар Эхэ ороноо бүри һайн һайхан, бүри баян, бүри ехэ хүсэтэй болгожо, тэрэнэйнгээ аюулгүй байдалые хёрхо наринаар сахижа, ашаг туһые хамгаалжа байдаг бүхы хүнүүдтэ баяр баясхалангай үгэнүүдтэйгээр ханданаб. **(Удаан альга ташалга).**

Нүхэдүүд, ехэ юумэн хэгдээ. үшөө ехэ юумэн хэгдэхэ болоно. Урдаа табиһан зорилгонуудайнгаа хэды ехэ, орёо байбашье, манай сэхэ сэбэр, арюун һайхан уг зорилгонууд, партиин ба арадай нэгэдэл, манай социалис гүрэнэй хүсэ шадал, социализмын аха дүү оронуудтай, эб найрамдалта, түрүү үзэл бодолтой бүхы хүсэнүүдтэй манай эбдэршэгүй бата холбоо барисаан — эдэ бүгэдэ хамтадаа коммунизм байгуулгын хэрэгтэ, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө, арадуудай сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалай түлөө, дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ шэнэ амжалтануудые туйлаха бата найдабари болоно гээд бидэнэр бүгэдөөрэн лаб мэдэнэбди. **(Удаан альга ташалга).**

Хүндэтэ ханинар. Таанадые һайндэрөөр амаршалнаб! **(Удаан альга ташалга).**

— Агууехэ совет арадай түлөө! **(Удаан альга ташалга).**

— Манай алдарта партиин — Ленинэй партиин түлөө! **(Удаан альга ташалга).**

— Социализм болон коммунизм байгуулгын хэрэгтэ арадуудай шэнэ амжалтануудые туйлахынь түлөө! **(Удаан альга ташалга).**

— Бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай мандахын түлөө! **(Нэрьемэ, удаан альга ташалга)** духаряа үргэхые дурадханаб.

***

Уулзалга хани халуун, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрбэ.

Уулзалгада хабаадагшадта зорюулагдажа, искусствын мастернуудай һайндэрэй концерт үгтөө.

Л. И. Брежнев Р. Арисмендитэй, Х. А. Альварестай уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Москвада ерээд байһан Уругвайн Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Р. Арисмендитэй, Аргентинын Коммунис партиин Генеральна секретарь Х. А. Альварестай уулзажа хөөрэлдэбэ.

Хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үеэр партинуудай хоорондохи харилсаае хүгжөөлгын, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе бэхижүүлгын асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев уулзалгада хабаадалсаа.

(ТАСС).

Республикымнай ниислэл хото Улаан-Үдын ажалшад һайндэрэй жагсаалда.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Баунтын районно партийна конференциһээ

ҮҮРГЭ, ХАРЮУСАЛГЫЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭН...

— КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, партиин обкомой хүтэлбэри доро Баунтын аймагай партийна организаци һүүлэй хоёр жэлэй туршада аймагай экономико болон соёл культурые хүгжөөхэ талаар горитой ажал ябуулаа. Ажалшадай коллективүүдтэ ябуулагдадаг эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин шанар нилээд һайжараа, социалис мүрысөөн урданайхиһаа һайнаар хүтэлбэрилэгдэдэг болоно, үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ ехэ нүлөөтэй болоо, — гэжэ һаяхан болоһон XXIV партийна конференци дээрэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **К. Д. Лубсандоржиев** тоосоото элидхэл соогоо тэмдэглэбэ.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада промышленна продукци худалдаха арадай ажахын түсэб 102,5 процент, тэрэ тоодо тоосоото үе соо — 103,9 процент дүүргэгдэһэн байна. Үнгэрһэн 1 жэл 9 һара соо аймагай предприятинууд түсэбһөө гадуур 2,7 миллион түхэригэй продукци бүтээн гаргаба. Ципиканай приискын коллектив социалис мүрысөөнэй манлайда ябана. Тус предприятиин ажалшад юһэдэхи табан жэлэй туршада алта малтан абаха даабаряа байгша оной сентябрьда, 1975 оной арадай ажахын түсэбые — октябрь һарада дүүргэв. Энэ табан жэлэй туршада алта малтан абалга 28 процентээр ехэ болоо.

Аймаг дотор геологическа хэдэн организаци хүдэлдэг юм. Тэдэнэр үйлэдбэриин болон геологическа гол даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэв. Байгаалиин баялигай шэнэ хэдэн хэбтэшэ элирүүлэгдээд, шэнжэлгэнь үргэлжэлүүлэгдэһээр.

Хэдэн жэлэй саада тээ аймагта «Сельхозтехникын» отделени эмхидхэгдэһэн байгаа. Энэ отделениин коллектив юһэдэхи табан жэлэй үйлэдбэриин түсэб байгша оной июнь һарада дүүргэв. «Сельхозтехникын» отделениин ба совхозуудай механизаторнуудай хамтын хүсөөр һүүлэй хоёр жэлэй туршада аймаг дотор 2000 гектар шэнэ газар элдүүрилэгдээ. Муйска модо бэлэдхэлгын пунктын, тоһоной заводой коллективүүд урданайхиһаа һайн үрэ дүнгүүдые туйлаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа тоосоото үе соо аймаг дотор капитальна барилга ехээр эрхилэгдэдэг болоо. Табан жэлэй туршада 18150 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра, тэрэнэй гурбанай нэгэ хубинь 1974—1975 онуудта баригдаа. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада Багдаринай дунда һургуулиин, участково хоёр больницын, Уакидта хүүгэдэй саадай байшангууд бодхоогдоо. Совхозуудта нийтын адууһа малай шэнэ хэдэн байра баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Аймагтахи барилга-заһабарилгын участогай коллектив 1970 ондо 291,5 мянган түхэригэй ажал бүтээһэн байбал, энэ жэлдэ тэрэнээ 850—870 мянган түхэригтэ хүргэхэ зорилготой.

— РСФСР-эй правительствын тогтоолой ёһоор аймагай багахан колхозуудай һуури дээрэ хоёр совхоз 1974 ондо эмхидхэгдээ, — гэжэ нүхэр Лубсандоржиев тэмдэглэбэ. — Тэдэнние хурдан түргэнөөр хүгжөөхын тула 1 миллион түхэриг һомологдоод, мүнөө урагшатайгаар хэрэглэгдэжэ байна. Шэнээр эмхидхэгдэһэн совхозуудай коллективүүд табан жэлэй туршада мяха гүрэндэ худалдаха түсэбөө 104,4, һү — 102 процент дүүргэв. Энэ үе соо аймаг дотор мяха үйлэдбэрилгэ 22,7 процентээр ехэ болоо. Тиихэдэ эбэртэ бодо малай тоо толгой 23,9, адуунай — 19 процентээр олошороо.

Джилиндын совхозой малшад юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Аймаг дотор ажалша бэрхэ малшад, орошод жэл бүри олошорно. Тэдэнэй дундаһаа коммунистнууд М. Непомнящих, И. Батуева, М. Былков, Ж. Молоков, Ц. Цыбенов болон бусад онсо шалгарна.

Тоосоото үе соо аймаг дотор арадай гэгээрэл, элүүрые хамгаалга саашадаа хүгжэһэн байна. Арад зониие һуудал байдалай, худалдаа наймаанай, соёлой талаар хангаха хэрэг нилээд һайжараа.

Аймагай партийна эхин организацинууд ажалшадай дунда ябуулдаг эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулһан байна. 200-гаад пропагандист, 300 шахуу лектор, олон тоото агитаторнууд, политинформаторнууд ажалшадай дунда үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулна. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, парторганизацинуудай секретарьнар нийтэ политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Политическэ гэгээрэлэй һургуулинуудта, теоретическэ семинарнуудта 1400 гаран хүн һуралсана, 780-яад хүн экономическа эрдэмээ дээшэлүүлнэ. Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд нилээд һайжаруулагдаа, коллективүүдэй ажабайдалтай холбоотойгоор бэлдэгдэнэ. Аймагай «Витимские зори» газетэ 4 хуудаһан дээрэ хэблэгдэдэг болоно, коллективүүдэй ажабайдал урданайхиһаа һайнаар харуулдаг болоо.

Тоосоото үе соо партиин райкомой пленумүүд, бюрогой заседанинууд КПСС-эй Уставаар хараалагдаһан болзортоо зарлагдажа, парти доторой ба нийтэ политическэ хүдэлмэриин, ажахын гол шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг байгаа. Тиимэ асуудалнуудые бэлдэлгэдэ райкомой гэшүүд, партийна эдэбхитэд олоор хабаадуулагдана. КПСС-эй райкомой дэргэдэ штатнабэшэ 3 таһаг, нэгэ комисси хүдэлнэ. Партийна эхин организацинуудай хүдэлмэри урданайхиһаа нилээд һайжараа, удха түгэлдэрөөр, холын хараатайгаар ябуулагдадаг болонхой гээд нүхэр Лубсандоржиев тэмдэглээ.

Һүүлэй 1 жэл 10 һарын туршада — тоосоото үе соо КПСС-эй зэргэдэ 79 хүн абтаһан байна. Тэдэнэй 52 процентнь хүдэлмэришэд, 49,5 процентнь комсомолнууд болоно. Тиихэдэ 23 эхэнэр партида абтанхай. Коммунистнуудай дунда ажалаи түрүүшүүл, юһэдэхи табан жэлэй ударнигууд улам олошоржо, үндэр бүтээсэтэ ажалай ульгэр жэшээ харуулна. Аймагай бүхы коммунистнуудай 53,4 процентнь промышленна, хүдөө ажахын үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг. Партийна документнүүдые һэлгэлгэ эмхитэйгээр үнгэргэгдэжэ, парти доторой хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлээ. Багдаринай экспедициин, Маловска үйлэдбэриин участогай, Ципиканай продснабай, харгы ашаглалгын участогай партийна организацинуудай суглаанууд сагтаа соогоо зарлагдана.

Гэхэтэй хамта аймагай предприятинуудай, совхозуудай партийна эхин организацинууд ажалай бүтээсэ ба үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, шэнэ техникэ болон технологи нэбтэрүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха асуудалнуудта анхаралаа багаар хандуулна гэжэ конференци дээрэ тэмдэглэгдээ. Ципиканай приискдэ, «Сельхозтехникын» отделенидэ, Муйска модоной пунктда, харгы барилгын участогта ажалай журам һула байһаар, хүдэлмэриин ехэ саг миинтэ гээгдэнэ, техникэ муугаар ашаглагдана, продукциин өөрын үнэ сэн һанаһанда хүрэмөөр хямдаруулагданагүй.

Аймаг дотор хүдөө ажахые хүгжөөлгэ мүнөөнэй эрилтэдэ хүрэнэгүй. Гүрэндэ тушаагдадаг эбэртэ бодо малай шэгнүүр үшөөл бага байһаар, һү һаали биратайгаар дээшэлнэгүй. Олон тоото эхэ мал һубайрна, хэдэн зуугаад үхэр гарзална.

Иимэ дутагдалнуудай шалтагааниинь юуб гэхэдэ, партийна эхин организацинууд ажалшадай коллективүүдтэ эмхидхэлэй ба нийтэ политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулна, партийна болон ажалай журам бэхижүүлхэ талаар зохихо хэмжээнүүдые абанагүй. Ажалшадай дунда социалис мүрысөө эмхидхэн ударидаха асуудалда зарим партийна организацинууд анхаралаа багаар хандуулна. «Амалатский» совхоздо, Витимэй ба Октябрьска ГРП-нүүдтэ, Муйска модоной пунктда, бусад предприятинуудта партийна суглаанууд саг соогоо зарлагданагүй, зарим коммунистнууд партийно-политическэ хүдэлмэридэ хабааданагүй. Коммунистнуудай зүгһөө партийна журам хазагайруулха ушар үшөө дайралдаһаар, КПСС-эй зарим гэшүүд даалгагдаһан ажалдаа харюусалга багатайгаар хандана. Ажалшадай дунда ябуулагдадаг үзэл сурталай хүдэлмэри үшөөл дутагдалтай байһаар. Эмхидхэлэй, нийтэ политическэ хүдэлмэри һайжаруулха талаар КПСС-эй райком шанга эрилтэ табинагүй, партийна организацинуудай болон коммунистнуудай үүргэ, харюусалга биратайгаар дээшэлүүлэгдэнэгүй.

Нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомууд, профсоюзай болон комсомолой организацинууд ажалшадай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулна, ажалай журам бэхижүүлхэ, социалис мүрысөө эмхидхэхэ асуудалнуудта анхаралаа багаар хандуулна.

КПСС-эй райкомой, аймагай партийна организациин шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлнүү[д] зүбшэн хэлсэлгэдэ «Ам[алат]ский» совхозой парт[...] секретарь **Д. Цыбиков**, [Ци]пиканай приискын дир[...] **В. Бугдаев**, Маловск[...] гуулиин багша **В. Ма[...]** Багдаринай экспедици[...] чальник **З. Норекян**, «А[ма]латский» совхозой һаал[...] **И. Батуева**, Джилин[...] совхозой директор **Н. [...]ренов**, Муйска модо б[...]хэлгын пунктын нача[...] **А. Черкашин**, Караф[...] үйлэдбэриин участ[...] дошо дархан **Т. Ма[...]** ВЛКСМ-эй райкомой [...]дэхи секретарь **Б. С[...]пов** болон бусад хаб[...] һанамжа дурадха[...] оруулаа.

Профсоюзуудай обла[...] соведэй түрүүлэгшэ, К[ПСС-]эй обкомой бюрогой [...] шүүн нүхэр **Титов В.[...]** партийна конферен[...] дэлмэридэ хабаад[...] үгэ хэлэһэн байна. Ко[нфе]ренци дэлгэрэнгы то[...] батлан абаа.

***

Шэнээр һунгагдаһан [рай]комой нэгэдэхи плену[м бо]ложо, эмхидхэлэй асу[...]нуудые зүбшэбэ. КПСС Баунтын райкомой нэгэ[дэ]хи секретаряар **К. Д. [Луб]сандоржиев**, секрета[ря]раар **Д. Н. Цыбиков, В. [...] Козулин** гэгшэд пленум[...]рэ һунгагдаа.

Б. ВАНЧИ[...], **манай тусхай корр.**

БЭРХЭ ЭЛЕКТРО-ГАГНУУРШАН ВАСИЛИЙ ГРИГОРЬЕВИЧ БАРЫШНИКОВ УРААЛДАХИ ЭРМЫКЛИНСКЭ ГРЭС БАРИЛСАЖА ДҮҮРГЭЭД, МҮНӨӨ ГАЛУУТА-НУУРАЙ ГРЭС-тэ АЖАЛЛАНА. ДҮЙ ДҮРШЭЛТЭЙ, АЖАЛ ХҮДЭЛМЭРИДӨӨ ҺҮБЭЛГЭН БЭРХЭ ХҮН ЮМ ГЭЖЭ СУГТАА ХҮДЭЛДЭГ НҮХЭДЫНЬ ТЭРЭЭН ТУХАЙ ХЭЛЭДЭГ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Г. БАРЫШНИКОВ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ ФОТО.

ХАБАРАЙНГАА ТАРИЛГАДА БЭЛЭН ГҮТ?

УРДЫНХИҺАА ГАБШАГАЙГАА[...]

«Дружба» колхозой полинууд дээрэхи тарянай һүүлшын гектарай хуряагдаһанһаа хойшо һара шахуу саг үнгэрбэ. Баян ургасын түлөө хэгдэһэн хүдэлмэри ашаа үрэеэ харуулаа. Хэды ган гасуурай болоошье һаа, бүхы дээрээ 4600 центнер гэхэ гү, али гектар бүриһөө 9 центнер шахуу орооһон суглуулагдаа. Нёдондонойхитой сасуулхада, гектар бүриһөө 2 центнерһээ үлүү ургаса ехэ абтаа гээшэ. Энээнэй ашаар урдынхиһаа нилээд ехэ (18 мянган центнер) талха тарянай зүйл нийтынгээ малда хубаарилха, 6 мянган центнер орооһо гүрэндөө худалдаха, өөһэдын үрэһэ хүрэнгэ хааха, колхозниг[у]удтаа таряа хубаарилха аргатай болоһон байна.

Зүгөөр колхозой таряашад туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүйгөөр, хойто жэлдэ бүри һайн ургаса яажа ургуулха тухайгаа мүнөөнһөө һанаагаа табижа эхилэнхэй. Хоёр дахин хахалагдаһан 1700 га паар, энээнһээ гадна 1100 гектар намарай паар ерэхэ жэлэй тарилгада бэлэн болгогдоо. Тарилгын болон хуряалгын бүхы техникэ МТМ-эйн хорёо соо хадагалагданхай. Хүдөө ажахын машинануудые заһабарилга тус ажахыда түхэреэн жэлэй туршада үргэлжэлүүлэгдэдэг гуримтай. Тингэжэ мүнөө үедэ 21 плуг, 10 сеялкэ, 35 борной, бүхы культиваторнуудынь, гэнжэтэ 6, колесно 3 трактор заһабарилагданхай. Дүй дүршэлтэй механизаторнууд В. В. Мухин, Л. Р. Глазков гэгшэдэй толгойлдог хоёр звено техникэ заһабарилна.

Колхозой МТМ-эйн хорёо соо ороходомнай, техникэ заһабарилагшад ехэл туха сүлөөгүй, комбайн болон сеялкэнүүдэй дэргэдэ энэ тэрэ юумэнүүдые тааруулжа, хабсаргажа байбад.

— Хойто жэлэй тарилга, ургаса хуряалга холо гээд яаралгүй һуужа болохогүйл даа. Нэгэдэхеэр, үбэлэй янгинама хүйтэнэй эхилхэһээ урид газаа хэгдэхэ ажалаа дүүргэхэеэ яаранабди. Хоёрдохёор, техникэ заһабарилгые уридшалан үнгэргэхэдэ зүйтэй. Жэлэй дүүрэтэр хамта арбан трактор заһабарилха зорилготойбди. Партиингаа ээлжээтэ съездые угтуулан, техникэ заһабарилагшад ооһэд хоорондоо мүрысэн, үндэр бүтээсэтэйгээр, һайн шанартайгаар ажаллана, — гэжэ звеное хүтэлбэрилэгшэ Василий Васильевич Мухин хөөрэбэ.

Хойто жэлэйнгээ ургасын үрэһэ хүрэнгые тарилгын шанарта хүргэхэ гээшэ Мужыхын таряашадай мүнөөдэрэй эгээл харюусалгатай зорилго болоно. Энэ ажалаашье колхознигууд эршэтэйгээр ябуулжа байнхай. Хүсэд хүрэхөөр 17000 центнер өөрын үрэһэ хаажа абанхай. Эдэ үдэрнүүдтэ түбэй тоог дээрэ үрэһэнэй орооһо сэбэрлэхэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдана.

Обоо ехэ тарянай дэргэдэ модон хүрзэ, этэрүүлнүүдые бариһан эхэнэрнүүд үглөөнһөө үдэшэ болотор ажаллана. Тэдэнэр дүрбэн «ОС-4,5», гурбан «ОВП-20» машинануудые хүдэлгэдэг юм. Зариманиинь автосамосвалда орооһо ашажа, транспортерой дэргэдэ тухашарна. Үрэһэ хүрэнгэ бэлдэхэ ажал эндэ агрономой нарин хиналта доро үнгэргэгдэжэ байнхай.

— Энээнһээ урда жэлнүүдтэ үрэһэнэй таряа худалдан абажа, ажахымнай ехэхэн мүнгэ гаргашалдаг байгаа. Харин хойто жэлэй тарилгада өөһэдынгөө үрэһэтэй байхамнай гээшэ. Тиимэһээ орооһоёо һайса сэбэрлэжэ, зүбөөр хадагалха ёһотойбди. Энэ ажалаа саг болзортонь дүүргэхые оролдожо байнабди. Ерэхэ жэлэй баян ургаса мүнөөдэрэймнай ажалһаа эшэ үндэһэтэй байһаниие манай таряашад мэдэхэ, — гэжэ колхозой агроном Нелля Павловна Эрихеева тоог дээрэ ябуулагдажа байһан ажалаа харуулха зуураа манда хөөрэнэ.

Нээрээшье колхозой таряашад ехэ урма [...]тойгоор ажаллана. [...] үедэ 7000 центнер [...]сын бүхы үрэһэн [...]дэжэ бэлэн болоо [...]риин 25 болотор 125[...]нер үрэһэнэй ороо[...]дэгдээ. Орёо оньһо[...]рэлгэтэй «ЗАВ-10» [...] халаан дотор 40—50[...] ешмээнэй үрэһэ сэб[...] Тэрэниие һаадгүйгөө[р ...] гэхын тулада залуу [...]нист Максим Махну[...]лээд оролдолго [...] Мүн механик М. Б[...]дов, наладчик Р. Г[...] гэгшэд бүхы машин[...] һаадгүйгөөр хүдэл[...]гаяа һайнаар дүүр[...] хэлэлтэй.

КПСС-эй ээлжээ[тэ] съездын хүндэлэлд[...] сөөндэ жагсаһан «Д[ружба»] колхозой таряашад [...] табан жэлэй түрүү[...]дэ баян ургаса туй[...]та найдамтай үндэ[...] табижа байна.

Д. ДУГА[...], **манай [...]**

Яруунын аймаг.

БЭШҮҮРЭЙ АЙМАГТА

УЯЛГАЯА ШЭНЭЛЭН АБАБА

Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой һү һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан болоо. Һаалишад, мал адуулагшад, тоо бүридхэгшэд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд энэ суглаанда хабаадалсаа. Совхозой ахамад зоотехник Г. Н. Некипелов элидхэл хэжэ, зунай бэлшээриин үедэ малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн согсолһон, үбэлэй сагта хэхэ хүдэлмэриин зорилгонуудые хараалһан байна.

— Совхоз жэлэй туршада 14950 центнер һү гүрэндэ худалдаха түсэбтэй байбал, юһэ һарын хугасаа соо 12028 центнер һү худалдаа. Үлэһэн 2922 центнер һүн декабриин 15 болотор тушаагдажа дүүргэгдэхэ. Зунай һаранууд һайнаар ажаллаһан фермэнүүдэй коллективүүд уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаа. Заганай адагай, Бүүгэй фермэнүүдэй һаалишад, малшад үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа доошо бэшэ һү һаагаа, — гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Совхозой малшадай туйлаһан амжалтанууд тухай элидхэл соо хэлэгдэхэһээ гадна, фермэнүүдтэхи дутуу дунданууд тушаа заагдаһан байна. Тиимэһээ фермэнүүдые даагшанар П. Т. Разницын, А. Л. Корытова, М. Р. Паньков, И. П. Паньков, һаалишад А. Г. Пальшина, А. П. Шубина, техник-урэжүүлэгшэ В. С. Быков гэгшэд элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Совхозой һү һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд аймаг дотороо мүрысөө дэлгэрүүлхэ үүсхэл гаргаһан «Рассвет» колхозой һү һаалиин 3-дахи фермын һаалишадай хандалгые зүбшэн хэлсээд, социалис уялга абаа. Тэдэнэр үнеэн бүриһөө 1600 килограмм һү һаахабди гэжэ үгэеэ үгөө. Жэшээлхэдэ, Заганай адагай фермын коллектив үнеэн бүриһөө 1740 килограмм, Бүүгэй — 1600, Үзкий Лугай фермын һаалишад 1600 килограмм һү һаахаар шиидээ.

Зунай үедэ абаһан социалис уялгаяа дүүргэһэн һаалишад, малшадта Хүндэлэлэй грамотанууд, мүнгэн шангууд барюулагдаа. Һаалишад Анна Петровна Шубина, Анна Герасимовна Пальшина, Александра Петровна Шубина, техник-урэжүүлэгшэ Владимир Сафронович Быков гэгшэд шагнагдагшадай дунда бии.

Малайнгаа үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхын, партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын тулада совхозоймнай малшад шударгы габшагайгаар ажаллаха байһандань этигэнэбди гэжэ хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ Н. В. Бурцев, совхозой директор Ф. Е. Ефимов суглаанай түгэсхэлдэ хэлээ.

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛХЭЭР ЗОРИГЖОНХОЙ

«Рассвет» колхозой Евсей Маркович Григорьевой даадаг лугомелиоративна отряд 6000 тонно наг шэбхэ нута сабшалан дээрэ гаргаха түсэбтэй һэн. Мүнөө үедэ 4800 тонно иимэ үтэгжүүлгэ зөөгөөд байнхай. Заган, Мухар гэжэ нютагуудай нуга сабшалан дээрэ 4000 тонно, Нюсэгэнэй таряалан дээрэ 800 тонно наг шэбхэ гаргагдаа.

Ашаалдаг машинын тракторист Е. И. Афанасьев, шэбхэ тараагшад А. К. Слепнев, Е. Т. Пантелеев, үтэгжүүлгэ зөөгшэд И. М. Петров, П. П. Ткачев, И. Т. Афанасьев гэгшэд таряалан, сабшалангай үрэжэл һайжаруулха хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

— Хараалагдаһан түсэбөө хоёр мянган тонноор үлүүлэн дүүргэхэ арга боломжо бидэнэртэ бии. Наг шэбхэ таряалан, сабшалан дээрээ ехээр зөөгөөд байбал, арбадахи табан жэлдэ гектар бүриһөө үшөө баян ургаса хуряаха байнабди, — гэжэ отрядые даагша Евсей Маркович Григорьев хөөрэнэ.

Вл. БОРИСОВ.

НЭГЭ АЖАХЫҺАА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

2. ХҮДЭЛМЭРИНЬ ХҮШЭРШЬЕ ҺАА, ХҮНДЭТЭЙ*)

Ан араатаниие үсхэбэрилхэнь, илангаяа норкын, үнэгэнэй гүлгэ тэнжээхэнь нилээд хүшэр юм. Ушар иимэһээ, эмэ норко, үнэгэнэй орооние эмхитэйгээр үнгэргэжэ, хабартаа гүлгыень үхэл гарзагүйгөөр тэнжээхын тула ан үсхэбэрилэгшэ бүхэн клеткэ соо харууһалагдадаг араатадайнгаа абари зангые һайн мэдэхэ зэргэтэй. Тэрэгүй һаа, эмэ норко, үнэгэн бүхэнһөө олон гүлгэ абтахагүй байхаһаа гадна, олонхи ушарта эхэнүүдынь гаргаһан гүлгэеэ орхижорхидог юм. Эмэ норкын орхижорхиһон шэгшы хурганай зэргэ бэетэй һохор гүлгэдые хүн яагаад тэнжээхэб.

Үнэн дээрээ иимэ ушар али олон үзэгдэдэг гээшэ. Теэд совхозой ан үсхэбэрилэгшэд гараһан гүлгэдыень үхэл гарзада оруулхагүйн тула эхэнүүдыень һайнаар харууһалжа, түрэхэ үедэнь али олон арга хэрэглэжэ, эмэ норконуудаа номгоруулдаг байна. Хэрбээ гараһан гүлгэеэ голоо, орхёо һаань, һү глюкозотой холижо, жаахан хүхэлтөөр хүхүүлжэ тэнжээнэ.

— Бидэ, ан үсхэбарилэгшэд мүнөө тус бүрээ 230 эмэ норко даажа абаад харууһалнабди. Март һара соо ороонойнь эхилхэдэ норко бүхэнөө эрэнүүдтэйнь ниилүүлжэ, клеткэһээ клеткэдэ абаашажа оруулхаш. Тэрэгүй һаа, эмэ норко бүхэнһөө олон гүлгэн абтахагүй. Удаань һара үнгэрөөд байхада бүхы даажа абаһан 230 эмэ норкомнай гүлгэлжэ захалдаг. Нэгэ норко дунда зэргээр 7—9 гүлгэ түрэжэрхихэ. Шэгшы хурганһаа ехэ бэшэ бэетэй 2 мянган шахуу һохор гүлгэдые тэнжээжэ, ехэ болгохонь ямаршье ажалһаа хүшэр. Үхэл гарза гараал юм бэзэ. Теэд бидэ олоор үхүүлхэгүйел оролдонобди, — гээд норко үсхэбэрилэгшэдэй 3-дахи бригадын бригадир Ольга Николаевна Федорова дэлгэрэнгыгээр тайлбарилаа һэн.

«Забайкальский» совхозой ан үсхэбэрилэгшэд абтаһан гүлгэдөө 24 хоногой һүүлээр эхэһээнь һалгаажа, клеткэнүүд соо амяарлан тэнжээнэ. Энэ үедэнь хэхэ ажалынь барагдадаггүй. Ушарынь хадаа эндэ норко, үнэгэнэй эдеэ хоол тэжээлэй цехһээ тусхай тракторaар асарагдадагшье һаань, ан үсхэбэрилэгшэд клеткэ бүхэндэ гараараа хубаарилан үгэдэг байна. Ингэжэ хэдэн ута хушалта доро түхеэрэгдэһэн 1,5 мянган клеткэ зүбшан, тэжээл хубаарилхада тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ. Хоёрдохёор, клеткэ бүхэнэй доро сугларһан норко, үнэгэнэй гари хүрзөөр этэржэ суглуулаад, тракторай тэргэдэ ашажа, хашаагаа сэбэрлэнэ.

— Заримдаа үбшэ тахалай дэлгэрбэл, бүхы ажалшни хооһоор, ямаршье үрэ дүнгүйгөөр хосоршохо. Илангаяа гүлгэдэй гаража байха үеэр гү, али зундаа иимэ бэрхэшээл тохёолдобол гайтайхан. Тиимэһээ бидэ энэ үедэнь ехэл һэргэгээр байхые оролдонобди. Норко, үнэгэн бүхэнөө үдэртэ хэды дахин эрьежэ, харажал байхаш. Тэжээлыень инза бүриин байлгахаар оролдожо, ажахынгаа мэргэжэлтэдтэ эдеэ хоол бэлдэдэг цехэй хүдэлмэрилэгшэдтэ ходол энээн тухай һануулга хэнэбди, — гэжэ үнэгэ тэнжээдэг нэгэдэхи бригадын бригадир Александра Артамоновна Кушнарева хөөрэнэ.

Араата бүхэнэй үбшэ тахалда нэрбэгдэхэгүйн тула һарадаа нэгэ удаа ветеринарна шалгалта хэгдэнэ. Тиихэдэ эдеэ хоолыень олон янза болгохын түлөө мяханһаа гадна загаһа, орооһо таряа, айраг буйлуулагдажа үгтэнэ. Үдэртэ дунда зэргээр 40 тонно тэжээл бэлдэгдэдэг. Энэ тэжээлынь араатадта үгтэхэһөө урид тус гаар лабораторидо шалгагдадаг юм. Богонёор хэлэхэдэ, эндэ үбшэн тахалһаа һэргылхэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Ан араатанай абари зан мэдэхэгүй, дүй дүршэлгүй хүн эндэ яашье амжалта туйлахагүй. Тиимэһээ үниинэй хүдэлмэришэдынь һая ерэһэн ан үсхэбэрилэгшэдөө дахуулжа, дүй дүршэлдөө һургадаг заншалтай.

Ан үсхэбэрилдэг бригадануудта ажалладаг олохон басагад Клавдия Тарасенко, Екатерина Кушнарева, Надежда Иванова гэгшэд хүдөө ажахын техникумэй һүүлшын курсда заочноор һуралсана. Эдэнэр ерэхэ жэлһээ зоотехнигэй мэргэжэлтэй болохонь. Норко, үнэгэнүүдые харууһалжа захалһаар үни болоогүйшье һаа, нилээд дүршэжэ, ажалдаа эрхим амжалта туйладаг түрүү басагад эндэ яһала олон. Жэшээлбэл, тэдэнэй нэгэн, норко тэнжээдэг 3-дахи бригадын ан үсхэбэрилэгшэ Людмила Чеклова мүнөө табан жэлэйнгээ түсэб 110,9 процент дүүргээд байнхай. Тиихэдэ үнэгэ үсхэбэрилгын 2-дохи бригадын бригадир Тамара Баженовагай хүтэлбэрилдэг коллектив хараалагдаһан даабаряа жэл бүри үлүүлэн дүүргэжэ, онсо шалгарна. Мүн ан үсхэбэрилэгшэ, комсомол басаган Рая Языкова норко бүриһөө 5,3 гүлгэ абажа, уялгаяа үлүүлээ. Нүгөөдэ залуушуул Татьяна Садовская, Клавдия Тарасенко гэгшэд араата бүриһөө бүришье олон гүлгэ түлжүүлжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ ябана. Иимэрхүү жэшээнүүдые тоолон хэлэхэ болоо һаа, тус совхоздо олон.

Ан үсхэбэрилэгшэдэй удаадахи харюусалгата хаһань — ангай арһа бэлдэжэ тушаалга ноябрь һараһаа эхилнэ. Эгээл энэ үедэ совхозой хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа ангай фермэдэ ажаллагшадай хүдэлмэри хоёр халаанда эмхидхэгдэнэ. Абтаһан арһаяа һайнаар хатаажа, ямаршье голодоһогүйгөөр ГОСТ-ын эрилтэдэ хүрэмөөр тушаахын тула хүн бүхэн горитой оролдолго гаргадаг байна.

Совхозойнгоо гол һалбариие эрид хүгжөөхын тула партбюро, рабочком горитой хүдэлмэри ябуулжа, ан үсхэбэрилэгшэдэйнгөө, мүн бригадануудай хоорондо социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Түмэр замай Улаан-Үдэ станциин депогой жэшээгээр байгша онһоо эхилжэ, мүрысөөнэй дүн вуун баалаар сэгнэжэ элирхэйлдэг болоо. Тингэжэ мүнөө мүрысөөндэ шалгарагшад гансашье ажалайнгаа дүнгөөр бэшэ, мүн түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлһэнэй, хүмүүжүүлхы хүдэлмэри ябуулһанай, үйлэдбэри дээрээ гэнэ усал усадхаһанайнь зэргээр элирүүлэгдэнэ. Иимэ арга хэр[эглэжэ] эхилһэнһээ хойшо со[вхо]зойнь фермын хүдэл[мэри] эмхидхэл эрид һайжара[...]хэ гү, али хүн бүхэн[эй ха]рюусалга дээшэлээ. Га[...] бригада бүхэндэ ханын га[...]тэнүүд таһалгаряагүй [...]гагдажа, мүрысөөндэ эр[...]лэгшэдынь олондо дуу[...]дадаг болоо.

Совхозой ан үсхэбэрил[эг]шэд ажалайнгаа хэды [...]шэр хүндэшье һаань, х[оо]рондоо мүрысэн ажал[...] онсо эрхимлэгшэдынь [...]таа хүдэлмэрилдэг нүх[эд]гөө дунда хүндэтэй боло[...].

В. ЖИГЖИТ[...], **манай тусхай корр.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нор[ко] тэнжээдэг 3-дахи бригад[ын] аншан Екатерина Ку[шна]рева залуу ангуудые хоо[...]луулжа байна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

*) *Үргэлжэлэл. Эхининь октябриин 31-нэй номерто.*

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Л. С. ПЕТИНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын партийна, совет болон хүдөө ажахын органуудта олон жэлэй туршада ашата үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха, шанарыень шалгаха талаар гүрэнэй ахамад инспекторэй орлогшо Лев Сергеевич **Петиновые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Г. ГАЛУШЕВСКАЯ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной ноябриин 6.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР И. П. ЗИНЧЕНКЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын партийна, совет болон ажахын органуудта олон жэлэй туршада ашата үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ Иван Павлович **Зинченкые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Г. ГАЛУШЕВСКАЯ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной ноябриин 6.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Р. Г. РАДНАЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, [пар]тийна, совет органуудта олон жэлэй туршада эдэбхи[тэй]гээр ажаллаһанайнь түлөө Буряадай республикан[ск]э требсоюзай кадрнуудай талаар түрүүлэгшын орло[гшо] Рабдан Гармаевич **Раднаевые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Г. ГАЛУШЕВСКАЯ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной ноябриин 6.

Үсэглэлдэр совет милициин үдэр тэмдэглэгдэнэ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой Советэй гүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай түрүү хүдэлмэрилэгшэд. 1. Гэмтэ ябадалые элирүүлхэ таһагай начальнигай орлогшо милициин ахалагша лейтенант А. Ф. Кушнарев. 2. Таһагай начальнигай орлогшо милициин майор Ф. К. Иванов, дежурныи орлогшо милициин младша сержант Н. А. Митахинов дежурствын үедэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Арадтаа алба хэхэ гээшэ хүндэтэй

Агуухэ Октябриин социалис революциин илаһанай һүүлээр гурба хоноод байхада Советскэ правительство пролетариин милици байгуулха тухай декрет гаргаа һэн. Тэрэ гэһээр совет милици арад зондоо үнэн сэхээр алба хэнэ.

Орон доторо коммунизм байгуулха бүгэдэ арадай хэрэгтэ совет милици ехэхэн үүргэ дүүргэнэ. Милициин хүдэлмэрилэгшэд ажалшадаа коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, социалис хуули, [illegible] гүрим сахихын түлөө тэмсэнэ, ажалай журам [illegible] гүрэнэй, ниитын зөөри хамгаалха, арад зоной амгалан ажамидарал [illegible].

Республикымнай партийн, советскэ органууд милициин үргэлжын туһаламжа хүргэжэ байдаг юм.

Партиингаа XXV съездые эрхим түрэтэйгөөр угтахын түлөө республикымнай милициин органуудай хүдэлмэрилэгшэд шанга тэмсэл хэжэ байна. «КПСС-эй XV съездэ—эрхим бэлэг!» гэһэн уряа доро милициин бүхы подразделенинүүдэй хоорондо социалис мүрысөөн дэлгэрэнхэй.

Түсэбтэ табан жэлэй туршада республикымнай милициин хүдэлмэрилэгшэд шухала асуудалнуудые шиидхээ. Баунтын, Бэшүүрэй, Ахын, Хоринин аймагай Советүүдэй гүйсэдкомуудай дотоодын хэрэгүүдэй таһагууд гэмтэ ябадалтай тэмсэлдэ һайн үрэ дүн харуулаа. Тэрэшэлэн ажал хүдэлмэридөө һайн амжалтануудые Захааминай, Загарайн, Хяагтын аймсоведэй гүйсэдкомуудай дотоодын хэрэгүүдэй таһагууд туйлаа.

Республикымнай милициин олонхи хүдэлмэрилэгшэд даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандана. Арад зоной, коммунизмын түлөө милициин хүдэлмэрилэгшэдэй эсэшэ сусашагүйгөөр, ами бэеэ хайрлангүй тэмсэжэ байһан жэшээнүүдые олоор дурдажа болохо.

Бэшүүрэй аймагай Советэй гүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай ахалагша инспектор Н. А. Тюрюханов аюултай гэмтэнние бариха гэжэ ябахаар ами наһаяа үгөө һэн. 1975 оной майн 25-да Гродников Астрахансэ хоёр Кабанскын аймагай Нюки тосхондо аюултай гэмтэнние баринан юм. Гэмтэд буу зэбсэгээр зэргэлһэхэдэ, милицинернүүдэй гарта оров һэн. Ниимэ ушарнуудые үшөөшье олоор дурдажа болохо.

Ажал хүдэлмэридөө һайн амжалта туйлан, өөһэдынгөө һайндэрые угтаһан милициин хүдэлмэрилэгшэд республикадамнай үсөөн бэшэ. Тэдэнэй зарим нэгэнийнь нэрэ дурдахада болохо: милициин старшинанууд нүхэд Друтоуреб, Матвеев, Манкуев, участогай инспекторнууд нүхэд Степанов, Ломако, Арьяев, гэмтэ ябадал илрүүлэгшэ хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Спектор, Чикаш, Мельников, Капылов, Цыденов, мүрдэгшэд нүхэд Семенов, Батурин, Нороев, Иванов, ОБХСС-эй хүдэлмэрилэгшэд Скляров, Имеева, Борисов, хүүгэдэй комнатын инспекторнууд нүхэд Чуйкова, Дьякова, Горшов, Гумпылова болон бусад.

Ниитын журам сахиха хэрэгтэ, залуушуулые һурган хүмүүжүүлгэдэ милициин зургаануудта үни удаан саг соо хүдэлжэ ябаһан ветеранууд нүхэд Ахметзянов, Федотов, Раднаев, Лукьянов, Наглаев, Чукреев, Свинобой, Кулаков болон бусад ехэ туһа хүргэнэ. Ажал хүдэлмэридөө һайнаар, үүсхэл, оролдолго гарган хүдэлдэг милициин хүдэлмэрилэгшэд ходо урмашуулагдажа байдаг. Республикымнай милициин 230 түрүү хүдэлмэрилэгшэдтэ «Отличник милиции» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо, 250 хүдэлмэрилэгшэд класстай мэргэжэлтэд гэһэн тэмдэгтэй болоо.

Милициин хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилгонуудай нэгэн гэбэл, гэмтэ ябадал зайсуулха хэмжээ абалга болоно. Тиимэһээ тэдэнэр ниитын организацинуудтай хамта ажалладаг [illegible] хүдэлмэри ябуулна, архи ууха, ниитын журам эбдэхэ ушартай [illegible] хүмүүжүүлхэ талаар оролдоно. Ниимэ хүдэлмэри ябуулгада милициин [illegible] туһалха пунктнууд ехэхэн үүргэ дүүргэнэ.

Мүнөө республика доторнай милицидэ туһалха 48 пунктнууд бии болоод, хүдэлжэ байна. Улаан-Үдэ хотодо ЛВРЗ-гэй, авиационно заводой, «Элеватор» гэжэ микрорайоной, Ленинэй нэрэмжэтэ гудамжын 63-дахи гэртэхи милицидэ туһалха пунктнууд илангаяа һайнаар хүдэлнэ. Тэдэ пунктнуудта [illegible] хүдэлнэ.

Ниитын журам сахиха хэрэгтэ арадай дружинанууд милицидэ баһал ехэ туһа хүргэнэ. Арадай дружинануудай ажал хүдэлмэридэ туһа хүргэжэ байхаар милициин органууд түсхай хүнүүдые табинхай. Бабушкин хотын, Загарайн ба Хяагтын аймагуудай, ЛВРЗ-гэй, МДП-гэй, ВСТИ-гэй арадай дружиннигууд мүнөө һайнаар хүдэлжэ байна. Һүүлэй үедэ милици, нүхэдэй сүүд, нютагай Советүүдэй саг үргэлжын комиссинууд нягта холбоотойгоор хүдэлдэг болоо.

Гэбэшье, дотоодын хэрэгүүдэй органуудай ажал хүдэлмэридэ үшөөл горитойхон дутагдалнууд үзэгдэнэ. Бидэнэр өөһэдынгөө хүдэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлхэ, мэргэжэл шадабариень дээшэлүүлхэ, тэдэнэй ажалые ниитын эмхинүүдтэй нягта холбоотой, хүн зондо ойлгосотой болгохын тула ехэхэн юумэ хэхэ зорилготой бди.

И. ЖИЛЬЦОВ,
Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министерствын парткомой секретарь.

Ажалдаа гайхамшаг амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө социалис мүрысөөнэй түрүүшүүлдэ 1975 оной СССР-эй Гүрэнэй шангуудые олгохо тухай

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи эрдэм наука, техникын талаар Ленинскэ ба СССР-эй гүрэнэй шангуудые олгодог комитедэй болон Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй зуур шалгые хаража үзөөд, **КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет** 1975 оной Гүрэнэй шангуудые социалис мүрысөөнэй эдэ түрүүшүүлдэ олгохо гэжэ тогтообо:

1. **Артеменко** Виктор Семеновичто, Главкиевгорстройн № 2 СМУ-гай № 1 ДСК-гай хабсаргагшадай бригадир, **Барсуков** Егор Ивановичта, Ниитын барилгын Нарвска трестын № 1 СУ-гай шулуушадай бригадир, **Злобин** Николай Анатольевичто, Главмоспромстройн № 111 СУ-гай комплексно бригадын бригадир, **Семенко** Петр Павловичта, тэрэл СУ-гай хүдэлмэриин ахалагша хүтэлбэрилэгшэ, **Зорин** Григорий Савельевичтэ, «Сибметаллургмонтаж» трестын Новокузнецкэ 1-дэхи хабсаралгын управлениин слесарь-хабсаргагшадай бригадир, **Копелев** Владимир Ефимовичтэ, Главмосстройн комсомол-залуушуулай хабсаргалгын № 5 управлениин № 1 ДСК-гай комплексно бригадын бригадир, **Лосев** Михаил Николаевичта, Уфа хотын томопанельнэ гэр барилгын трестын № 2 СУ-гай хабсаргагшадай бригадир, **Мочальников** Николай Ивановичта, «Куйбышевнефть» нэгэдэлэй Нефтегорско үрэмдэгшэдэй управлениин үрэмдэлгын мастер, **Сериков** Владислав Пахомовичто, «Мурманскпромстрой» трестын «Энергостройн» № 2 СМУ-гай комплексно бригадын бригадир, **Терешко** Михаил Степановичта, Гродно хотын ДСК-гай хабсаргагшадай комплексно бригадын бригадир, **Харсике** Леонид Анастасьевичта, «Южэлеваторзэмельстрой» трестын № 12 барилга-хабсаралгын поездын комплексно бригадын бригадир, **Шевцов** Иван Семеновичто, Главленинградстрой» № 20 барилгын трестын УНР-2-ой комплексно бригадын бригадир — ажахые хүтэлбэрилгын аша үрэ ехэтэй аргануудые хэрэглэһэнэй үндэһэн дээрэ ажалдаа гайхамшагта амжалта туйлаһанайнь түлөө.

2. **Богатов** Анатолий Михайловичта, **Игин** Николай Васильевичта, **Пономарев** Владимир Михайловичта, булад хайлуулагшад, **Титков** Сергей Николаевичта, булад хайлуулагшын туһалагша, **Евстифеев** Василий Фомичто, **Терещенко** Михаил Афанасьевичта, үйлэдбэриин матернууд, **Чернушкин** Геннадий Васильевичта, начальник, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Магнитогорскын металлургическа комбинадай мартеновскэ цехэй хүдэлмэрилэгшэдтэ, **Ромазан** Иван Харитоновичто, тэрэл комбинадай ахамад булад хайлуулагша, **Бойцов** Юрий Ивановичта, С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Кондопожско целлюлозно-саарһанай комбинадай машинист, **Морозов** Владимир Ивановичта, **Морозов** Николай Ивановичта, хатаагшад, **Ригачина** Надежда Владимировнада, регулировщица, тэрэл комбинадай хүдэлмэрилэгшэд — металлургида ба целлюлозно-саарһанай промышленностьда шэнэ арга боломжонуудые, туйлалтануудые дары түргэн нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ гайхамшагта амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө.

3. **Булова** Валентина Павловнада, Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ Барановичи хотын пумаажан бүдэй комбинадай ээрэгшэ, **Плетнева** Валентина Николаевнада, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Кострома хотын льнокомбинадай бүд нэхэгшэ, **Чистякова** Тамара Дмитриевнада, «Первомайская заря» гэжэ Ленинградай оёдолой нэгэдэлэй оёдолшон-мотористка, **Парфенова** Любовь Ивановнада, Калинин хотын пумаажан бүдэй комбинадай бүд нэхэгшэ, **Амосова** Елена Георгиевнада, Фурмановска № 2 ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын ээрэгшэ, **Бобкова** Валентина Ивановнада, Роза Люксембургын нэрэмжэтэ «Красная роза» гэжэ Москвагай торгоной комбинадай бүд нэхэгшэ, **Коломиец** Вера Васильевнада, Житомир хотын льнокомбинадай бүд нэхэгшэ, **Сапожников** Владимир Евгеньевичтэ, дархашуулай бригадир, **Будаев** Виктор Дмитриевичтэ, **Данилов** Александр Егоровичто, **Пастушков** Иван Васильевичта, дархашуулхэбшэд, И. А. Лихачевой нэрэмжэтэ Москвагай автомобильна заводой хүдэлмэрилэгшэд **Белый** Иван Михайловичта, «61 коммунарай» нэрэмжэтэ заводой хабсаргагшадай бригадир — нэгэ доро харуулан ханҕалгын арга боломжые үргэдхэһэнэй, мэргэжэлнүүдые халан хүдэлэлгые нэбтэрүүлһэнэй ба һурган хүмүүжүүлгын хүдэлөөе тэлгэрүүлгэдэ үүсхэл гарган хүдэлһэнэй үндэһэн дээрэ ажал дээрээ гайхамшагта амжалта туйлаһанайнь түлөө.

4. **Беревич** Иван Михайловичта, **Величугин** Владимир Иринеевичтэ, **Данилюк** Марк Николаевичта, **Марьясов** Гавриил Николаевичта, **Пахалкин** Александр Андреевичтэ, **Худяев** Анатолий Евлампиевичта, слесарь-хабсаргагшад, **Воробьев** Владимир Васильевичтэ, **Гусев** Иван Борисовичтэ, электро-гагнууршад, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Ленинградска атомна электростанциин барилгашад, **Шильников** Анатолий Мефодьевичто, «Спецгидроэнергомонтаж» гэжэ бүхэсоюзна трестын Нурекскэ хабсаралгын участогай слесарь-хабсаргагшадай бригадир, **Демко** Максим Константиновичта, тэрэл участогай слесарь-хабсаргагшадай бригадир, **Пешков** Михаил Тимофеевичтэ, «Трансформатор» гэжэ Средневолжско үйлэдбэриин нэгэдэлэй Тольятти хотын электротехническэ заводой слесарь-хабсаргагшадай бригадир, **Топорков** Степан Андреевичтэ, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «Уралэлектротяжмаш» заводой токарь-карусельщигүүдэй бригадир, — энергетикые хүгжөөхэ зорилгоор, ажалдаа гайхамшаг амжалта туйлаһанай, адлирхуу түхэлэй предприяти ба эмхинүүдэй коллективүүдэй хоорондо социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ талаар онсо эдэбхи гаргаһанай, тиин шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ саг болзорые хороохонойнь түлөө.

5. **Кадин** Федор Ивановичта, Липецкэ областиин Лебедянска районой «Агроном» гэжэ үрэ-жэмэсэй совхозой садоводуудай бригадын бригадир, **Рыбакова** Галина Илларионовнада, Москвагай областиин Серпуховско районой «Заокский» гэжэ овощ-һунэй совхозой овощеводуудай бригадын бригадир, **Сысоев** Виктор Аверьяновичта, Смоленскэ областиин Починковско районой «Плосковский» совхозой улһа ургуулдаг оньһожоруулагдаһан звеное даагша, **Журавский** Федор Аверьяновичта, Черкасска областиин Жашковско районой «Прогресс» колхозой саахарай свекло ургуулдаг оньһожоруулагдаһан звеное даагша, **Гончарович** Анатолий Васильевичта, Витебскэ областиин Оршанска районой Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой улһа ургуулдаг оньһожоруулагдаһан звеное даагша, **Астапчик** Анатолий Ивановичта, Минскэ областиин Узденскэ районой «Восток» колхозой хартаабха ургуулдаг оньһожоруулагдаһан звеное даагша, **Сантмуратов** Абдусаммадта, Сырдарьинска областиин Баяутска районой «Баяут № 1» гэжэ хлопок ургуулдаг совхозой механик-жолоошон, **Лашхия** Климентий Ражденовичта, Грузиин ССР-эй Цаленджихска районой Цаленджихска сай үйлэдбэрилдэг совхозой сай хуряадаг машинын механизатор, **Имралиев** Сардар Мамед Оглыдо, Азербайджанай ССР-эй Ждановска районой В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ № 3 совхозой хлопок ургуулдаг комплексно бригадын бригадир, **Хакимов** Зиявитдиндэ, Ленинабадска областиин Зафарободско районой «Ленинабад» совхозой хлопок ургуулдаг бригадын бригадир, **Григорян** Абраам Овасаповичта, Армениин ССР-эй Араратска районой Азизбековэй нэрэмжэтэ колхозой виноград ургуулдаг бригадын бригадир, **Елдашев** Дурбайда, Чарджоуска областиин Чарджоуска районой «Ленинград» гэжэ колхозой хлопок ургуулдаг комплексно - оньһожоруулагдаһан бригадын бригадир, — техническэ, овощной, жэмэстэ культурануудай, хартаабхын үндэр ургаса ургуулха, эдэ культурануудые тарилга-хуряалгада оньһожоруулгые сүм нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ гайхамшаг амжалта туйлаһанайнь түлөө.

6. **Клепиков** Михаил Ивановичта, Краснодарай хизаарай Усть-Лабинска районой «Кубань» гэжэ колхозой комплексно бригадын бригадир, **Стенковой** Владимир Яковлевичта, Волгоградска областиин Калачеевскэ районой овощ-хартаабха ургуулдаг «Волго-Дон» гэжэ совхозой тракторист-машинист, **Черднинцев** Василий Макаровичта, Оренбургын областиин Сакмарска районой «Рассвет» колхозой хүдөө ажахын машинануудай механик, **Бочкарев** Николай Васильевичта, Ростовско областиин Целинскэ районой «Московский» совхозой хуряалга-ашаалалгын звеное даагша, **Шевченко** Сергей Васильевичта, Ростовско областиин Семикаракорско районой «Золотаревский» совхозой мастер-заһабарилагша, **Овсянников** Константин Петровичто, Саратовска областиин Энгельскэ районой XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир, **Тхакахов** Музабир Миловичто, Кабардино-Балкариин АССР-эй Баксанска районой «Трудовой горец» гэжэ колхозой кукурузоводуудай оньһожоруулагдаһан звеное даагша, **Варун** Александр Сергеевичтэ, Донецкэ областиин Марьинска районой «Октябрь» колхозой ахамад инженер, **Гиталов** Александр Васильевичта, Кировградска областиин Новоукраинска районой КПСС-эй XX съездын нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир, **Мисюк** Ян Феликсовичто, Гродненско областиин Шучинскэ районой «Первое мая» колхозой оньһожоруулагдаһан звеное даагша, **Александравичюс** Пятрас Юргиодо, Литвагай ССР-эй Каунасска районой «Аушра» колхозой таряан ажалай бригадын бригадир, **Фатеев** Михаил Трофимовичта, Кокчетавска областиин Чистопольско районой «Тахтабродский» совхозой тракторна бригадын бригадир, — газарайнгаа үрэжэл саг үргэлжэ дээшэлүүлһэнэй, эрдэм наука, техникын туйлалтануудые болон ажалай эмхидхэлэй шэнэ гүрим ёһонуудые үрэ ехэтэйгээр ашаглаһанай үндэһэн дээрэ ороохото культурануудай үндэр ургаса тогтууритайгаар абаха хэрэгтэ гайхамшаг амжалта туйлаһанайнь түлөө.

7. **Попов** Алексей Тихоновичтэ, сэбэрлэлгын комплексно бригадын бригадир, **Иконников** Виктор Тимофеевичтэ ахамад механик «Кузбассуголь» гэжэ комбинадай Ноябриин 7-ной нэрэмжэтэ шахтын хүдэлмэрилэгшэд, **Качесов** Михаил Васильевичта, тэрэл комбинадай «Комсомолец» гэжэ шахтын сэбэрлэлгын комплексно бригадын бригадир, **Денисенко** Виктор Яковлевичта, участогай механик, **Коломиец** Виктор Никитовичтэ, сэбэрлэлгын уурхайн хүдэлмэришэн, «Донецкуголь» гэжэ комбинадай «Трудовская» гэжэ шахтын хүдэлмэрилэгшэдтэ, **Баймухаметов** Сергазыдэ, «Карагандауголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Октябриин революциин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ шахтын ахамад инженер, **Айтбаев** Кенес Рамазановичта, Костенкын нэрэмжэтэ шахтын нүүрһэ удхалан абадаг машинын машинист, **Ишхнели** Отари Георгиевичта, «Михайловская» гэжэ шахтын участогай начальник, тэрэл нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд, **Петров** Михаил Ильичтэ, «Свердловантрацит» комбинадай «Красный партизан» шахтын сэбэрлэлгын уурхайн хүдэлмэришэн, **Верещагин** Василий Федоровичто, «Красноармейскуголь» комбинадай Октябриин революциин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ «Краснолиманская» шахтын директор, **Клименко** Владимир Григорьевичто, тэрэл шахтын хүдэлмэришэн, **Ювженко** Лев Григорьевичто, «Южкузбассуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй «Зырянская» шахтын хүдэлмэришэдэй бригадир — шэнэ техникэ аша үрэ ехэтэйгээр ашаглаһанай үндэһэн дээрэ ажалдаа гайхамшаг амжалта туйлаһанайнь түлөө.

8. **Попов** Павел Васильевичта, «Тюменьлеспром» нэгэдэлэй Комсомольско леспромхозой модо бэлэдхэгшэдэй бригадын бригадир, **Куканов** Анатолий Кирилловичтэ, тэрэл бригадын модо унагаагша, **Тахавиев** Фарид Тахавиевичтэ, «Красноярсклеспром» нэгэдэлэй Пинчугска леспромхозой модо бэлэдхэгшэдэй комплексно бригадын бригадир, **Ружилов** Михаил Николаевичта, «Кареллеспром» нэгэдэлэй Воломско леспромхозой модо бэлэдхэгшэдэй комплексно бригадын бригадир, **Ковалева** Ольга Августовнада, тэрэл бригадын гэшүүһэ сэбэрлэгшэ, **Батраханов** Мобаряхша Мухамедовичтэ, Саратовска заводой токарь, **Жуков** Александр Александровичта, Оренбургска территориальна геологическа управлениин Бузулукска нефть бэдэрдэг экспедициин үрэмдэлгын мастер, **Дубовенко** Виктор Ивановичта, тэрэл экспедициин үрэмдэгшэ, **Чекушина** Нина Григорьевнада, Октябриин революциин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Балхашска горно-металлургическа комбинадай зэдэй ашагта малтамалнуудые шанаржуулха фабрикын флотатор, **Мищенко** Николай Алексеевичтэ, «Ростовсельхозводстрой» трестын Таганрогско оньһожоруулагдамал колонныи экскаваторай экипажай бригадир, **Проскурин** Егор Павловичта, Серго Орджоникидзиин нэрэмжэтэ «Запорожсталь» гэжэ металлургическа заводой булад хайлуулагша — хүдэлмэреэ бүхы дээрэнь шанаржуулан һайжаруулһанай, ажалай эмхидхэлэй түрүү аргануудые нэбтэрүүлһэнэй үндэһэн дээрэ социалис мүрысөөндэ гайхамшагта амжалта туйлаһанайнь түлөө.

9. **Руденко** Василий Степановичта, Ставропольско хизаарай Ипатовска районой «Ипатовский» гэжэ үүлтэртэ хонидой гүрэнэй заводой ахалагша хонишон, **Стогова** Софья Николаевнада, Вологодско областиин Вологодско районой «Родина» колхозой ахамад зоотехник, **Гогин** Михаил Ивановичта, Горьковско областиин Котовско районой «Запрудновский» гэжэ һү үйлэдбэрилдэг совхозой тэжээл бэлэдхэгшэдэй бригадын бригадир, **Громова** Мария Сергеевнада, Московско областиин Ленинскэ районой «Коммунарка» гэжэ үүлтэртэ малай гүрэнэй заводой һаалишан, **Дерябина** Юлия Ивановнада, Тамбовско областиин Токаревско районой Токаревско «Райспецхоз» нэгэдэлэй гахай шахан таргалуулдаг оператор, **Козина** Валентина Викентьевнада, Крымска областиин Симферопольско районой «Южная» гэжэ шубууд фабрикын шубуушан, **Криворучко** Надежда Михайловнада, Полтавска областиин Кременчугска районой Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой һү һаалгаар ахалагша оператор, **Денисов** Виктор Николаевичта, Кустанайска областиин Ленинскэ районой «Пресногорьковский» совхозой ахалагша малшан, механизатор-оператор, **Косанбаев** Ахмедтэ, Чимкенскэ областиин Ленинскэ районой «Алтынтюбинский» гэжэ үрэһэ хүрэнгэ үйлэдбэрилдэг совхозой ахалагша хонишон, **Мировский** Николай Тимофеевичтэ, Молдавиин ССР-эй Лазовско районой «Колхозживпром» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй гахай шахан таргалуулдаг оператор, **Тынаев** Мамбедтэ, Иссык-Кульска областиин Джеты-Огузска районой хонидой үүлтэр һайжаруулха Оргочерскэ туршалгын станциин ахалагша хонишон, **Пейпс** Лейде Августовнада, Эстониин ССР-эй Вильяндискэ районой «Вильянди» гэжэ жэшээтэ совхозой һаалишан — түрүү технологи хэрэглэһэнэй үндэһэн дээрэ үндэр шанартай мал ажалай продукци үйлэдбэрилхэ хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ талаар ажал хэрэгтэ гайхамшагта амжалта туйлаһанайнь түлөө.

10. **Федюнин** Евгений Петровичто, Главмосавтотрансын «Мосстройтранс» гэжэ управлениин № 29 автокомбинадай жолоошодой бригадир, **Донцов** Валерий Николаевичта, Московско түмэр замай «Люблино-сортировочное» гэжэ станциин начальник, **Харитонов** Николай Николаевичта, поездүүдэй ябалгын гүрим зохёогшо, **Якушин** Василий Никитовичтэ, станциин диспетчер, тэрэл станциин хүдэлмэрилэгшэд, **Команов** Вячеслав Васильевичта, Алас-Дурна зүгэй далайн пароходствын рейсэ онгосонуудай управлениин булэгүүдэй инженер-диспетчер, **Сахаров** Виктор Николаевичта, «Березиналес» гэжэ теплоходой капитан, **Чмиль** Иван Андреевичтэ, тэрэл теплоходой боцман, **Селезнев** Сергей Сергеевичтэ, Алас-Дурна зүгэй ЦПКБ-гэй ахамад инженер тэрэл пароходствын хүдэлмэрилэгшэд, **Ермолаев** Евгений Ивановичта, Московско гол мүрэнэй пароходствын «Рязск» гэжэ теплоходой капитан-механик, **Мартынов** Николай Стефановичтэ, Московско урда портын крановщик, **Бондаренко** Леонид Исаковичта, Черкасска областиин «Сельхозтехника» гэжэ Шполянска районно нэгэдэлэй жолоошон — ажалай технологи ба арга методүүдые шанаржуулан һайжаруулһанай үндэһэн дээрэ түмэр харгын, далайн, гол мүрэнэй ба автомобильна транспортаар ашаа зөөлгын аша үрые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гайхамшагта амжалта туйлаһанайнь түлөө.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Секретарь Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. КОСЫГИН.

УЛААН ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ СЭРЭГЭЙ ПАРАД, АЖАЛШАДАЙ ЖАГСААЛ БОЛОБО

([illegible]гэрэсхэл. Эхиннинь [illegible]дахи нюурта).

НИИСЛЭЛ ХОТЫН ажалшад һайндэрэй урда тээ мүрысөөндэ илаһан Пролетарска районой жагсаал талмай дээрэ гаража ерэнэ. [illegible] эхинһээ хойшо районой ажалшад түсэбһөө гадуур 30 гаран миллион түхэригэй ашаанай автомобилнуудые, эдэнэй запас [illegible]нуудые, гол мүрэнэй [illegible]нуудые, холодильникнүүдые, электромоторнуудые, үргэн хэрэглэмжын эд [illegible] үйлэдбэрилэн гаргадалдаһан байха юм. Бүхы амжалтанууд Пролетарска районой ажалшадай һайндэрэй жагсаал дээрэ харагдана.

Ниислэл хотын индустриин [illegible]тушан — хоёр ордентой Лихачевой нэрэмжэтэ заводой һүлдэ тэмдэг талмай дээрэ гаража ерэбэ.

Түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ ЗИЛ-эйхид олон гайхамшаг амжалта туйлаһан байна. Найман тонно ашаа тээдэг зургаан мөөртэй ЗИЛ-133 түхэлэй автомобиль бүтээжэ захалба. ЗИЛ-130 түхэлэй 1 миллиондохи автомобиль хабсаргагдан гаргагдаа. 2 миллиондохи двигатель болзорһоо һара урид бүтээгдэһэн байна.

«Серп и молот» заводой металлургнуудай рапортнууд жагсаал дээгүүр үргэгдэнэ. Ниислэлэй индустриин ветеран продукци үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбые һайндэрэй урда тээхэнэ дүүргээ. Даабариһаа гадуур хэдэн мянган тонно эрхим шанартай булад, хабтайлгамал түмэр үйлэдбэрилэн гаргаба.

Металлург Социалис Ажалай Герой А. И. Петухов, хүдэлмэришэд С. М. Щербинин, Г. И. Литвинов жагсаалда ябана. Эдэнэй туд бүхэниинь «галта» мэргэжэлдээ олон залуушуулы һургаа. Мүнөө тэдэнь ветерануудһаа дутуугүй ажаллана. Һурган хүмүүжүүлэгшэдэй хүдэлөөн арадай ажахын бүхы һалбаринуудаа үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрэнхэй. Энэ хүдэлөөн хадаа гайхамшаг, һайн һайхан хэрэг мүн гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев нэрлээ һэмнай.

«Динамо» гэжэ электромашина — бүтээлгын заводой һүлдэ тэмдэг жагсаалда ябагшадай дундуур харагдана. Энэ предприятиин коллектив-индустрита Москвагай омогорхол мүн. КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежнев динамынхидые ажалайнь амжалтаар амаршалаа һэн. Үнэн зүрхэнэй амаршалгын халуун дулаан үгэнүүд эдэнэртэ хүсэ нэмээһэн, зориг бадарааһан байна. Продукци гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ даабарие завод уялгаар хараалагдаһанһаа һараар урид дүүргээ.

Алтан таряанай залаагаар, саһан сагаахан хлопогон хөөбэр зөөлэхэн буурсагаар, ягаа-улаан сэсэгүүдээр шэмэглэгдэн гоёогдоһон Тимирязевска районой ажалшадай жагсаал талмайе эзэлнэ. К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ алдар суута Хүдөө ажахын академиин, хүдөө ажахын үйлэдбэриин инженернүүдые бэлдэдэг институдай, гидромелиоративна институдай багшанар болон студентнэр, хүдөө ажахын машина-бүтээлгын бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлэлгын институдай эрдэмтэд эндэ ябана. «Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ эрдэм наукын үүргэ дээшэлүүлэе!» гэһэн уряатан панно жагсаалнууд дээгүүр харагдана. Табан жэл соо район дотор хүдөө ажахыда хүдэлхэ 4 мянга гаран дүршэл ехэтэй мэргэжэлтэд, 2 мянгаһаа үлүү инженер-мелиоратор, 3,5 мянга гаран инженер-механизатор һургагдаһан байха юм.

131 миллиард түхэриг — ды шэнээн мүнгэн түсэбтэ юһэдэхи табан жэлдэ хүдөө ажахыда һомологдоо. Табан жэл соо 1,7 миллион трактор, 1100 мянга гаран ашаанай автомобиль, 15 миллиардһаа үлүү түхэригэй хүдөө ажахын машинанууд хүдөө нютагуудта эльгээгдээ.

Октябрьска районой ажалшад ехэ амжалта туйлаад, жагсаалда гараһан байна. Районой гурбадахи предприяти бүхэн продукци худалдаха талаар табан жэлэйнгээ даабарита тоонуудые үлүүлээ. Зургаа мянган хүдэлмэришэн табан жэлэй түсэбые дүүргэһэн байна.

СССР-эй Наукануудай академиин 250 эмхи зургаанай нэгэн — химическэ физикын институдай хүдэлмэрилэгшэд районой жагсаалда ябана. Эдэнэр номой мантан томо дүрсэ баринхай. Хуудаһанууд дээрэнь «250» гэһэн тоо. Ленинэй хоёр орден зураатай. Совет эрдэм наукын штабай элитэ ехэ габьяа ниимэ үндэр хайра шагналда хүртэнхэй. СССР-эй Наукануудай академиин 250 жэлэй ойе ороннай национальна соёл культурын ехэ һайндэр мэтээр, совет эрдэм наукын туйлалтануудай харалга мэтээр тэмдэглээ.

Улаан тугуудаар бүһэлэгдэһэн бүмбэрсэг дэлхэйн мантан томо дүрсэ талмай дээрэ харагдаба. Бүһэлүүр дээрэнь иигэжэ бэшээтэй: «Эб найрамдалай аша туһада тогтоогдоһон хани харилсаан!» Хоёр онгосо — «Союз» гэжэ совет, «Аполлон» гэжэ американ онгосонууд бүмбэрсэг дэлхэй дээгүүр ниидэнэ. Тиигэһээр аалихан дүтэлжэ, залгалдан холболдоно. Замбуулинай дайдада СССР-эй, США-гай хоорондо тогтоогдоһон харилсаа холбоон хадаа КПСС-эй, Совет гүрэнэй ленинскэ гадаадын политика залан сэхээр бэелүүлһэнэй ашаар уласхоорондын шахардуу байдалай һуларалгын үрэ дүн юм.

Жагсаалнууд хойно хойноһоо ороной гол талмай дээрэ гаража ерэнэ.

Һайндэрэй жагсаал парти ба арадай бата нэгэдэлэй, коммунизм байгуулгын агууехэ совет хүн бүхэнэй хэрэгтэ нэрэтэй солотой хубитаяа оруулхаар бэлэн байлгын үшөө нэгэ толотомо гэршэ боложо үнгэрбэ.

ТАСС-ай корреспондентнүүд В. БЕЛЯЕВ, М. ГОРБАЧЕВА, В. ИТКИН, А. РОМАНОВ, В. СЕРОВ, Н. ЦАРАПКИН гэгшэд Улаан талмай дээрэһээ репортаж хэбэ.

Уласхооронды̆н шэнжэлэл

Хоёр дэлхэйн тад ондоо байдал

Агуухэ Октябриин Улаан туг 58 жэлэй урда тээ манай туби дэлхэй дээрэ мандуулагдаа hэн. Бидэ алдажа хэлэбэ бэшэбди: үнэхөөрөө бүхы түби дэлхэй дээгүүр надхан намилзуулагдаhан байгаа. Революционно Россин пролетариадай илалта бүхэдэлхэйн түүхэтэ удха шанартай үйлэ хэрэг болоhон юм. Үбэлэй ордон худар добтолгошод энээнние hайн ойлгоо hэн. Энэ добтолго бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ хаа хаанагүй империализмын хүсэнүүдтэ эсэргүү хүсэн түгэс добтолгын эхин болоhон байгаа. Бүхы дэлхэй дээрэ тэрэнэй дарлажа мүлжэжэ байлгань 1917 ондо hандаржа захалаа hэн. Тэрэ гэhэнhээ хойшо hөөргэдэжэ хэды шангаар добтолоошье hаа, сухариhаар сухарижа. хамгаалалта хэхэ баатай болонхой. Бальзагай романуудай нэгэн соо хэлэгдэhэнэй ёhоор, шатажа дүрэшэhэн арhандал мэтэ, империализмын эзэрхэн эзэмдэжэ байhан газар нютагууд атиралдан таталдаhаар бага боложо байна.

Эгээл түрүү. революционно, урган хүгжэжэ байгаа хүдэлмэришэн анги түүхэтэ байдалые бодотоор хубилгажа байнхай: Бидэ манай, шэнэ дэлхэй байгуулнабди!

Октябриин суртал hургаалнуудай хүсэндэ, арга боломжонуудта, ерээдүйн суртал бодолдо найдалтай байhан мэдэрэлhээ үдэр хоногуудай үнгэрхэ тудам дэлхэй дээрэ шэнэ байдал бэхижүүлэгдэнэ. Тиин мүнөө бүмбэрсэг дэлхэйн зургаанай нэгэ хубида бэшэ, харин гурбан түби дээрэ — Кубын Республикаhаа Вьетнамай Демократическа Республика хүрэтэр hалбаран мандажа байнхай. Ула боложо, түүхэдэ орожо байhан хуушан дэлхэй ахир тулюур, этигэл найдалгүй, балай харанхы ерээдүйтэй боложо байhаар үнинэй.

Мүнөө бидэ хүшэр бэрхэшээлтэй байдалда ороод байнабди гэжэ капиталис оронуудтахи баяшуул, аралжаа наймаашад сэхэ рууень мэдэрхэ баатай болоно. Капиталис экономикые хүл дээрэнь гаргахын тула элдэб хэмжээ ябуулгануудые үнгэргөөшье hаань, ямаршье ашаа үрэ гаранагүй.

30-аад онуудай айхабтар хүшэр хүндэ байдалдал адли, доройтолго мүнөө үзэгдэжэ байна гээд баруун оронуудай хүн зон хэлсэнэ. Дэлхэйн социалис оронуудай хурдан түргөөр хүгжэжэ байhан үедэ энэ доройтон уналгань бүришье элеэр тобойн харагдана бшуу.

Хоёр дэлхэйн тад ондоо байлга нимэл даа. Энээнние адаглан харангүй байжа болохогүй. Хоёр ондоо байгуулалтын хүгжэлтэ дэбжэлтэ хүнүүд зэргэсүүлэн сасуулжа, тобшолол тайлбарилалта хэнэ. Теэд эдэ тобшолнууд «сүлөөтэ дэлхэй» гэдэгтэ зүрюу харша бшуу. Тэрэнэй суртал номнолшолой hанаагань энэ ушар зобооно. «Коммунис лагерьта өөhэдтөө этигэл найдабаринин мэдэрэлэй урган хүгжэжэ байхадань, «сүлөөтэ дэлхэйдэхи» байдал улам хангалтагүй муу, хүшэр бэрхэшээлтэй боложо байна», — гэжэ американ элитэ мэдээжэ шэнжэлэгшэ С. Сульцбергер мэдүүлбэ.

Манай зуун жэлэй hүүлшын хорин табан жэлэй эхиндэ хоёр байгуулалтын ямар дүнгүүдтэйгээр хүрэжэ ерээд байhыень хүн бүхэн сасуулан хаража шадахал.

Совет арад түсэбтэ юhэдхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтын шиидхэхы участогуудта октябрь hарада шэнэ толотомо илалтанууд туйлагдаа. Газар дээрэ, мүн замбуулинай дайдада Енисей мүрэнэй hаба хаагдаа. Советскэ Союздахи эгээл ехэ — Ташкентын ГРЭС ашаглалгада оруулагдаа. Үүрэй толоной нюруу дээрэhээ өөрсэ шухаг зурагууд абтаhан байна. Буулгын хоёр аппарадые амжалтатайгаар буулгалга Газар шадархи эгээл дүтын планетые шэнжэлэлгэдэ Советскэ Союзай түрүү hуури эзэлжэ ябаhыень улам батадхаба гээд Америкын ЮПИ агентствын научна шэнжэлэгшэ Ал Росситер бэшэнэ. Экэ ушар КПСС-эй XXV съездые угтан, хурдан түргөөр дабшажа ябаhан совет обществын экономикын ашаг үрэ ехэтэй байлгые, айхабтар ехэ хүсые бүхы дэлхэй дээрэ элирхэйлэн гэршэлбэ гээшэ.

Социалис хани нэгэдэлтэ бусад табан орондо — Польшодо, ГДР-тэ, Чехословакида, Болгарида, Кубада партийна дээдэ хуралдаануудта бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Социалис оронуудта ээлжээтэ түсэбтэ табан жэлнүүдэй түгэсхэхы жэлэй дүнгүүд мүн лэ согсологдожо байнхай. Экономическа харилсан туhалалсалгын Соведэй гэшүүн гүрэнүүд арадай ажахын шэнэ түсэбүүдые табижа, ээлжээтэ, 1976—1980 онуудай түсэбтэ табан жэлдэ орожо байна. Эдэ оронууд социалис байгуулалтада хабаатай экономико интернационализацилгын замаар урагшаа дабшажа ябана.

Социалис экономическа харилсаанай нэгэдхэгдэhэн программые Европын, Азиин үргэн ехэ газар дайда дээрэ бодотоор бэелүүлжэ байhан 370 миллион хүн зоной омогорхохо юумэниинь айхабтар ехэ. СЭВ-тэ хабаатай оронууд США-гайхиhаа ехэ. «юрэнхы дэлгүүрэй» гэшүүн гүрэнүүдэйхиhээ ехэ продукци үйлэдбэрилнэ. СЭВ-тэ хабаатай Европын гүрэнүүдэй национальна олзо доход, 1949 онойхитой сасуулбал, 7,4 дахин дээшэлхэдэнь, энэ үе соо «юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай оронуудай национальна олзо доход оройдоол 3 дахин урган байна.

Хоёр ондоо байгуулалтын экономическа мүрысөө элирхэйлэн харуулhан айхабтар ехэ тоонууд бии. ГДР-эй Уласхоорондын политикын ба экономикын институт эдэ баримтануудые hаяхан үргэн нинтэ улад зондо хүргэhэн байна.

СЭВ-тэ хабаатай оронууд 1950 ондо дэлхэйн промышленна үйлэдбэриин 17,5 процент продукци гаргадаг байhан hаа, 1974 ондо 37,5 процентдэ хүрэhэн байгаа. Энэ үе соо Америкын Холбоото Штадуудай хубита 43,6 процентhээ 25,4 процент хүрэтэр, «юрэнхы дээгүүртэ» хабаатай оронуудай хубита 21,8 процентhээ 16 процент хүрэтэр хороhон байха юм. Эдэ хүгжэлтэ дэбжэлтэнүүдэй ямар байhаниинь элеэр харагдана бэшэ гү?

Баруун оронуудай туйлаhан үрэ дүнгүүд ямар бэ? Хэрбээ 1969—1970 онуудта эдэ оронуудай промышленна үйэдбэридэ тохёолдоhон уналгын 8 процент, мүнгэ hомололгын 5 процент болоhон hаа, 1974—1975 онуудта эдэ тоонуудынь бүри ургаhан байна: 16 болон 10 процентдэ хүрөө. Һүүлэй 10 жэл соо хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 6,6 миллионhоо 15,5 миллион хүн зондо хүрөө гэхэ гү, али хоёр хахад шахуу дахин ургаhан байна. Тэрээнhээ гадна, 6 миллион тухай хүн хүдэлмэриин дутамаг неделидэ оруулагдаа. США-гай, Англиин ажалшадай бодото олзо доход доошолоо, тиихэдэ ФРГ-дэ, Италида, Япондо хүн зоной ашаг олзо тэрэ хэмдээ үлэhэн байна. Тусхай баримтануудай ёhоор, эгээл баян капиталис оронуудай нэгэн — США-гай 25 миллионhоо үлүү хүн гэхэ гү, али бүхы арад зонойнь 12,5 процент хоолойгоо арай шамай тэжээнэ.

Энэ юун тухай хэлэнэб? Социальна хүгжэлтые капитализмын туйлажа шадахагүй, мүнөөнэй. обществын эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые бүрин хангажа бирахагүй байhан тухайнь элирхэйлэн гэршэлнэ. Гансал марксистнууд иимэ hанал бодолтой бэшэ юм. Даниин премьер-министр А. Йоргенсен сентябрь hарада НАТО-гай гэшүүн 15 оронoй парламентаринарай урда үгэ хэлэхэдээ, «таарамжатай hайн байдал хангажа шадахагүй обществодо» ажалшан араднай этигэл найдабаригүй болохонь ха даа гэжэ hанаата боложо байhанаа мэдүүлээ.

Баруунай оронуудта үргэн нийтэ ажалшан арадай ажаhуудалаараа дураа гуталгын улам үргэдэжэ байhаниинь гайхалтай бэшэ. Экономическа доройтон уналгаhаа гарахын тула ехэ оролдолго гаргана.

Оронуудай хүгжэлтэ дэбжэлтые, капиталис гүрэнүүдэй экономикын доройтон уналгые элирхэйлэн харуулна. Теэд энэньшье гайхалтай бэшэ. Ушарынь юуб гэхэдэ, он жэлнүүдэй үнгэрхэ тудам Агуухэ Октябриин суртал бодол бүри олон оронуудта мүндэлэн бэелжэ байна бшуу. Тэрэнэй харгы зам түүхын хүгжэлтын замтай тудалдана.

Вл. КУЗНЕЦОВ.

Африка түбиин Того гэжэ гүрэнэй ниислэл хото Ломе хотодо «СССР — орон ба хүнүүд» гэhэн фото-зурагуудай выставкэ нээгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкын нэгэ зал соо.

(ТАСС-ай фотохронико.

БОНН

В. Шеелиин мэдүүлгэ

ТАСС

ФРГ-гэй президент В. Шеель совет журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө, Советскэ Союзда ошожо, совет хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзалгануудые, хөөрэлдөөнүүдые хэхэ үедөө хоёр талын харилсаае саашадань хүгжөөхэ тухай асуудалнуудые, мүн уласхоорондын гол шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ байнабди гэжэ тэмдэглээ. Москвада договорой баталагдаhанай hүүлээр ФРГ-гэй ба СССР-эй хоорондохи харилсаан амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ байна.

Баруун Берлин тухай асуудалда тогтоходоо, дүрбэн талын хэлсээ ФРГ сэхэ шууд бэелүүлхээр бэлэн юм гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Советскэ Союзтай ФРГ-гэй харилсаануудые hайжаруулха хэрэгтэ хархис хүсэнүүд hаад тойбо татана гээшэ гү гэhэн асуудалда В. Шеель харюусахадаа, СССР-тэй харилсаа хүгжөөлгэдэ hаалта хэхээр тиимэ нүлөө ехэтэй нэгэшье бүлэглэл Баруун Германида байхагүй гэжэ баталба.

ГАВАНА

Эдэбхитэдэй бэлэдхэл

ТАСС

Кубын коммунистнууд, бүхы арад зон Кубын Компартиин нэгэдэхи съездэ эдэбхитэйгээр бэлэдхэл хэжэ байна гээд Кубын КП-гэй ЦК-гай хоёрдохи секретарь Р. Кастро Орьенте провинциин журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө тэмдэглээ.

Болохоёо байгаа съезд ороной ажабайдалда шэнэ шата нээхэ байна гээд Р. Кастро хэлээ. Энээнэй үедэ арадай засагай зурганууды, тодорхойлон хэлэхэдэ, Кубын Арадай национальна ассамблей байгуулга дүүрэхэ ёhотой.

Ороной политико-захиргаанай шэнэ хубаарилга хэлгэдэ тус съезд ехэ удха шанартай байха юм гэжэ Р. Кастро тэмдэглээ. Энэнь национальна экономикые хурдан түргөөр хүгжөөхэ арга олгохо байна. Кубын экономико хүтэлбэрилгын шэнэ гурим нэбтэрүүлгэдэ нүлөөлхэ байна. Аха дүү социалис оронуудай амжалта түгэс дүй дүршэлдэ үндэhэлхэбди гэжэ Р. Кастро заагаа.

Телефон телеграф радио хилын саанаhаа

ЛУАНДА

Империалис эзэрхэг түримхэйшүүлдэ харюу сохилто

ТАСС

Бэеэ дааhан байдалтай болохын түлөө энэ ороной патриодуудай хэhэн тэмсэл толгойлдог Анголые сүлөөлхын түлөө арадай хүдэлөөнэй (МПЛА) зэбсэгтэ хүсэнүүд гадаадын булимтарагшадай ба эб эе таhалдаг хүдэлөөнүүдэй — ФНЛА-гай, УНИТА-гай отрядуудта шанга харюу сохилто үгэнэ.

Луандаhаа урдуур 400 километртэ байдаг Бенгел гэжэ портово хото шадар шанга байлдаануудай болоhоной hүүлээр МПЛА-гай арадай арми ЮАР-ай эмхидхэhэн бронетанкова колоннын добтолгые сухарюулhан байна.

АФИНА

Афинада үнгэргэгдэхэ уласхоорондын конференциин урда тээ

ТАСС

Чилиин арад зонтой hаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын конференци ноябриин 13-hаа 16 болотор эндэ үнгэргэгдэхэ юм.

Дэлхэйн олон оронуудай гүрэнэй, нийтын ажал ябуулагшад шухала удха шанартай дээдэ хуралдаанда хабаадаха байна гэжэ Бэлэдхэлэй комитедэй бүридэлдэ ородог, Чилиин Компартиин Центральна Комитедэй гэшүүн А. Янес ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлээ. Парламентаринар, политическэ партинуудай, профсоюзуудай, олониитын, соёлой, эрдэм наукын, залуушуулай элдэб эмхинүүдэй делегацинууд эндэ ерэхэ.

Чилиин арадай айхабтар хүшэр хүндэ байдалтай байhанда дэлхэйн олониитын анхарал хандуулха гээшэ конференциин гол зорилго болоно. Сэрэгэй хунтын засаг барижа байhан хоёр жэл хашалта харшалалтануудай, хардалга мүрдэлгэнүүдэй жэлнүүд боложо үнгэрөө гээд А. Янес тэмдэглээ.

ДЕЛИ

БАНГЛАДЕШТЭХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Бангладешэй шэнэ президент А. М. Сайем парламентые тарааhан тухайдаа радиогоор соносхоод, шэнэ hунгалта 1977 оной февраль-март hаранuудта гү, али хэрбээ арга хургын болоо hаань, урда тээньшье үнгэргэгдэхэ байна гэжэ мэдээсээ гээд ЮНИ ба ПТИ агентствэнүүд Бангладешэй радиогой мэдээсэлдэ үндэhэлэн дамжуулна. Минии хүгэлбэрилжэ байhан правительство Саг зуурын юм гэжэ президент тэмдэглээ.

ВАШИНГТОН

США ошожо ерэhэнэйнгээ hүүлээр

ТАСС

АРЕ-гэй президент А. Садат албанай хэрэгээр США ошожо ерэhэнэйнгээ hүүлээр президент Дж. Фордтой хэhэн хөөрэлдөөнүүд тухайдаа тусхай мэдээсэл тунхаглуулаагүй. Гэбэшье экономическа ба соёлой асуудалнуудаар хэдэ хэдэн хэлсээн баталагдаа гэжэ соносхобо. Ядерна хоёр реактор Египедтэ худалдаха болоо ха.

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые худалдаха тухай Египедэй гүйлта хангахые США зүбшөөгөөгүйшье hаа, экономическа зорилгоор 750 миллион доллар Египедтэ hомолхобди гэжэ найдуулhан байна гээд американ хэблэл тэмдэглэнэ.

ОКТЯБРИИН HАЙНДЭРТЭ ЗОРЮУЛАГДАБА

СОФИ. Агуухэ Октябриин социалис революциин 58 жэлэй ойдо зорюулагдажа, дэлхэйн пролетариадай вождь В. И. Ленинэй памятнигай дэргэдэ БКП-гэй ЦК-hаа веногууд табигдаба.

ПАРИЖ. Агуухэ Октябриин социалис революциин 58 жэлэй ойдо зорюулагдан, Парижай ажалшадай баярай үдэшэ Версальска үүдэнэй дэргэдэхи Спортын ордон соо үнгэргэгдөө. ФКП-гэй Политбюрогой гэшүүн, ФКП-гэй ЦК-гай секретарь А. Вьеге эндэ элидхэл хэбэ.

ЛИССАБОН. Агуухэ Октябриин 58 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан Лиссабондохи Сан Луиш гэдэг театр соо болобо. «Португали—СССР» гэжэ хани барисаанай бүлгэмэй президент, Учредительнэ суглаанай түрүүлэгшэ, профессор Энрике ди Барруш тэрэнние нээхэдээ, Октябриин революциин бүхэдэлхэйн — түүхэтэ асари ехэ удха шанартай байhан тухайда тэмдэглээ.

Октябриин hайндэртэ зорюулагдаhан баярай суглаанууд, митингнүүд Порту, Коимбра, Алмад, Сетубал ба бусад хотонуудта болоhон байна.

ДЕЛИ. «Октябриин революци хадаа эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэдэг бүхы арадуудта хүсэл зориг асарhан хүсэтэ эшэ үндэhэн болоно. Тиимэhээ совет арадтай хамта бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы патриодууд Агуухэ Октябриин 58 жэлэй ойе hайндэрлэлсэжэ байна», — гэжэ Индиин Махараштра штадай ирригациин министр Васантрао Дада Патил Бомбейдэ болоhон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

САЙГОН. Агуухэ Октябриин социалис революциин 58 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан Сайгон хотодо боложо, Урда Вьетнамые сүлөөлэлгын Национальна фронтын Сайгондохи комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Минь Нгуен Нгок тэрээн дээрэ үгэ хэлэбэ.

ХЕЛЬСИНКИ. Агуухэ Октябриин социалис революциин 58 жэлэй ойдо зорюулагдаhан суглаан Финляндиин ниислэл хотодо болобо. Финляндиин-совет хани барисаанай заншалта hара эхилээ.

ФРИТАУН. Октябриин революциин 58 жэлэй ойдо зорюулагдаhан тусхай семинар Сьеррэ Леоне—СССР гэжэ хани барисаанай бүлгэмэй национальна түбтэ болобо.

(ТАСС).

НЬЮ-ЙОРК

Аюулгүйн Соведтэ

ТАСС

ООН-ой Аюулгүйн Соведэй үшөө нэгэ заседани эндэ боложо, Баруун Сахарадахи байдалые хаража үзөө.

Баруун Сахарадахи байдал муудажа байна гээд Соведэй дуугаа үгэлгэгүйгөөр баталан абаhан тогтоол соо хэлэгдэнэ. Баруун Сахара худар марш хэлгээ болюулжа, энээндэ хабаадаhан бүхы хүнүүдые тэндэhээ гаргахыень энэ тогтоол соо Мароккын правительствые уряалба.

Баруун Сахарадахи хёмороотой байдалые саашадань зайсуулхын тула Аюулгүйн Соведэй абаhан тогтоол мүнөө болотор бэелүүлэгдэнэгүй гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик hанаата болонгёор хэлээ.

Баруун Сахарадахи колониие болюулха гэhэн ябадал хэмжээлэшэгүй унжагайруулагдажа байна гэжэ Совет делегаци нэгэнтэ бэшэ тэмдэглээ hэн гээд тэрэ мэдүүлбэ.

НЬЮ-ЙОРК

Палестинын асуудалые үнэн сэхээр шиидхэхэ

ТАСС

Палестинэ тухай асуудалаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXX сессиин пленарна заседани дээрэ Белоруссиин ССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Е. Гуринович үгэ хэлэхэдээ, Дүтын Зүүн зүгтэхи гол шухала асуудалнууд үшөөл шиидхэгдээгүй байhаар гэжэ тэмдэглээ. Булимтаран абаhан Араб газар нютагуудые Израиль эзэмдэжэ, Палестинын араб арадай үндэhэн эрхэнүүдые бүдүүлигээр хазагайруулжа үргэлжэлhөөр.

Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ асуудалые шиидхэхэ талаар зарим тэды алхам хэгдэбэшье, Палестинын араб арадай үндэhэн эрхэнүүд сахигданагүй гэжэ Белоруссиин делегат тэмдэглэбэ. Эдэ алхамууд Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу байдалые hуларуулаагүй, дэлхэйн энэ райондохи арадуудта эб найрамдал, аюулгүй байдал хангаагүй байhаар.

НЮТАГ НЮТАГАЙ hОНИН

ХУРАМХААН

Хурамхаанай аймагай Дэрэнэй арадай театр Ц-Д. Дондокова Ф. Сахиров хоёрой бэшэhэн «Дабhанай амтан» гэжэ зүжэгые табихаар бэлдэжэ байна. Нютагай залуушуул энэ зүжэгые ехэтэ hонирхон хараха. Юуб гэхэдэ ,гол түлэб үйлэ хэрэгынь мүнөө үеын залуушуулай ажабайдалhаа абтаhан бэшэгдэнхэй.

Энэ театрые 1959 онhоо Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Дэрэнэй сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Ц. Баторов хүтэлбэрилнэ.

Театрай ажалда ехэнхидээ нютагай залуушуул хабаадана. Жэшээнь, Аллын дунда hургуулиин багшанар Д. В. Гергенов, С. Б. Гармаев, хүүгэдэй саадай хүдэлмэрилэгшэ В. Ч. Борбонова, больницын хүдэлмэрилэгшэ Р. Д. Дудеева болон бусадые репетицын үедэ хаража боломоор.

Тус театр өөрын маяг шэнжэтэй, баян дүй дүршэлтэй болоhон юм. Драматургнууд Н. Балдано, Ц. Шагжин, Д. Батожабай, Б-М. Пурбуев болон бусадай зүжэгүүдые найруулан табижа, нютагhаа гадуур, аймаг соогуураа ябаhаар харуулhан байха юм. Агуу Илалтын гушан жэлэй алдарта ойдо зорюулжа, тус коллектив Хоца Намсараевай «Илалтын туяа» гэжэ түүжые зүжэглэн табяад, нютагайхидайнгаа магтаалда хүртөө бэлэй. Гадна энэ хабар Д. Дылгыровэй «Хүлгөөтэ үдэрнүүд» гэжэ зүжэгые найруулжа табяад, совхозойнгоо отделени болон бригадануудаар ябаа hэн.

М. ОСОДОЕВ.

ХОРИ

Тээгдын совхоз рабкоопой дэргэдэхи бүд эдэй магазинда ороходо, ходоодо ариг сэбэр, тулаахан, хамаг эд бараанииинь эмхи гуримтайгаар табяатай байдаг. Эндэ наймаалагшаар **Д. Цыдыпова** хүдэлдэг юм. Энэ нүхэр удаан саг соо Хурбын АПХ-да бухгалтераар хүдэлжэ, амаралтада гарабашье, ажалгүй hууха дурагүй, наймаалагшаар оронхой байна. Тиигэжэ энэ ажалдаа нилээд дүршэжэ, квартал бүриингөө түсэб дүүргэжэ байдаг. Нүхэр Цыдыпова нютагайнгаа хүн зоние элдэб эд бараагаар хангахын тула горитой оролдолго гаргана. Шадамар бэрхэ энэ наймаалагша түгэсхэхы жэлдэ абаhан түсэб даабариа декабриин 28 болотор дүүргэхэ социалис уялга абаад, оролдосотойгоор ажаллажа байна.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

МУХАР-ШЭБЭР

МУХАР-ШЭБЭР. Ажалай алдар солын орденто, үнинэй огородшон Ульян Ефимович Болонев (Суулгын совхоз) энэ жэлдэ овощой ургамалнуудай, куузикугай үндэр баян ургаса абаа.

Тэдэнэй даадаг звеногойн 7 гектар газарайнгаа га бүхэнhөө дунда зэргээр 457 центнер үгэрсэ, морковь, капуста гэхэ мэтэ овощ хуряаhан байна. Энээнэйнь ашаар ажахынгаа гүрэндэ овощ худалдаха жэлэй түсэбые хоёр дахин үлүүлээ.

Гадна эдэнэр өөhэдынгөө hайн дураар 2 гектарта куузику таряад, харууhалжа, гектар бүриhөө 731 центнер шэмэтэ үндэhэ ургуулаа.

В.ШИРДАРМАЕВ,
Аймагай «Ленинэй зам» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Һомологдоhон мүнгэ зөөриин аша үрые дээшэлүүлхэ» — түрүү бэшэг. «КПСС-эй XXV съездые угтуулан» гэhэн юрэнхы гаршаг доро бүлэг мэдээсэлнүүд. «Поли, сабшалан дээрэ хэхэ хүдэлмэринүүдэй габшагай хоёр hара». «Удаарhанай шалтаганаар» — В. Байронов, В. Ширдармаев гэгшэдэй корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаhанда. А. Кушнарев «Хүн бүхэнэй харюусалга, үүргэ дээшэлүүлхэ» (Зэдын районно партийна конференциhээ). Р. Макальская. «Хүсэл эрмэлзэлээр түгэс зон» — статья. Совет орон, шэнэ hонин.

Гурбадахи хуудаhанда. 1975 оной Гүрэнэй шангай лауреадууд тухай ТАСС-ай материалнууд. Бүмбэрсэг дэлхэйн hонин.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Саhан hаалта болоногүй» Т. Башкуевай статья. Н. Ефимовэй «Телефонуудай эмдэрэлтэгүй хүдэлхын түлөө» гэhэн фоторепортаж. АПН-эй материалнууд. Телевидениин программа.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Ноябриин 11-hээ 16 болотор

ВТОРНИК, 11

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.30 — Дамжуулгын программа. 18.35 — Ухибүүдтэ мультфильмнүүдэй программа. 19.15 — «Хонхо» — телевизионно журнал (буряадаар). 19.35 — Телевизионно hонин. 19.55 — «Хүн ба хуули». 20.55 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 21.15 — «Танай бэшэгүүдээр». 21.35 — «Тусхай батальон» — киноочерк. 21.55 — «Театральна уулзалганууд».

СРЕДА, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 9.53 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ hонин. 10.10 — «Эхэ орон дуудана» — киногой программа. 11.10 — «Эрдэмтэдэ үгэ» (үнгэтэ). 11.25 — «Агаарай долгин дээрэ — «Залуу наhан». 12.10 — Хоккейгээр уласхоорондын нүхэрэй уулзалга. ЧССР—СССР (2-дохи ба 3-дахи үенүүд). Прагаhаа дамжуулга. 13.25 — Ухибүүдтэ фильм. «У заставы «Красные камни» — уран hайханай фильм (үнгэтэ). 14.40 — Наука ба техникын талаар СССР-эй гүрэнэй шангай 1975 оной лауреадууд. 15.10 — «Рожденная революцией». Олон серитэй телевизионно уран hайханай фильм. Түрүүшынхеэ харуулагдаха (4-дэхи сери). 16.40 — «Хүн ба хуули». 17.10 — Хоккейгээр ЧССР—СССР (2-дохи, 3-дахи үенүүд). Прагаhаа дамжуулга (үнгэтэ). 18.20 — 18.30 — Забhарлалга. 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Съездhээ съезд хүрэтэр». «Шинии зорилгонууд, табан жэл».

«Орбита». 19.30 — «Рожденная революцией» — (4-дэхи сери). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Наука ба техникын талаар СССР-эй гүрэнэй шангай 1975 оной лауреадууд». 21.50 — «Хүн ба хуули». 22.20 — 22.30 — Забhарлалга. 22.30 — Совет милициин үдэртэ зорюулагдаhан концерт. Союзай ордоной Колонно залhаа дамжуулга (хоёрдохи хэhэг). 24.00 — Футболоор Европын чемпионат. СССР—Швейцари (Киевhээ дамжуулга) забhарлалгадань — «Спортлотогой» тираж (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — Москвагай сэрэгэй округой дуунай ба хатарай ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 19.30 — Телевизионно hонин. 19.50 — «Талын галнууд» тележурнал (буряадаар).

ЧЕТВЕРГ, 13

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 9.53 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ hонин. 10.10 — «Такая железная земля» — телевизионно документальна фильм (үнгэтэ). 11.05 — «Бидэнэр Байгаалитай танилсанабди» (үнгэтэ). 11.30 — «1975 оной дуун» (үнгэтэ). 12.00 — Н. Островский. «Булад яажа хатуужааб». 12.50 — Футболоор Европын чемпионат. СССР—Швейцари (2-дохи тайм). Киевhээ дамжуулга. 13.40 — «Орленок» телестудиин концертнэ зал (үнгэтэ). 14.25 — «Зураг бүхэндэнь — наран» (үнгэтэ). 14.40 — «Шатарай hургуули». 15.10 — «Рожденная революцией» (5-дахи сери). 16.40 — «Миллионуудай ленинскэ университет». «Коллективизм — ажалаар хүмүүжүүлгын үндэhэн». 17.10 — «Спортлотогой» тираж (үнгэтэ). 17.20 — 17.30 — Забhарлалга. 17.30 — «Л. Коган наадаха» (үнгэтэ). 17.45 — Футболоор Европын чемпионат. СССР—Швейцари (2-дохи тайм). Киевhээ дамжуулга (үнгэтэ). 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — Хөөрэлдөөн (буряадаар). 19.20 Шэнэ hонин.

«Орбита». 19.30 — «Рожденная революцией» (5-дахи сери). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «1975 оной дуун» (үнгэтэ). 21.45 — «Спортлотогой» тираж (үнгэтэ). 21.55 — «Миллионуудай ленинскэ университет» — «Коллективизм — ажалаар хүмүүжүүлгын үндэhэн». 22.25—22.35 — Забhарлалга. 22.35 — «Арадай уран бүтээл» — шэнжэлэл (үнгэтэ). 23.20—23.30 — Забhарлалга. 23.30 — Хоккейгээр уласхоорондын уулзалга СССР—ЧССР. Прагаhаа дамжуулга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — «Шатарай hургуули».

Улаан-Үдэ. 19.30 — Һурагшадта зорюулагдаhан программа. 20.30 — «Элүүр энхэ байлга» — телевизионно журнал. 21.00 — Телевизионно hонин.

ПЯТНИЦА, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 9.53 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ hонин. 10.10 — «А. С. Пушкинай онтохонууд». 11.10 — Ород хэлэн. 11.55 — Хоккей. СССР—ЧССР (2дохи ба 3-дахи үенүүд). Прагаhаа дамжуулга. 13.10 — «Ухибүүдтэ — фильм». «Спасенное имя» — уран hайханай фильм. 14.25 — «Таабаринууд ба тайлбаринууд» (үнгэтэ). 14.40 — «Калининай түрэл нютагта» — телеочерк. 15.10 — «Рожденная революцией» (6-дахи сери). 16.40 — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 17.10 — «Ургалтын шатанууд» — баримтата фильм. 17.20—17.30 — Забhарлалга. 17.30 — «Совет дуун». Ансамблиин концерт (үнгэтэ). 17.50 — Хоккей. СССР—ЧССР (3-дахи үе). Прагаhаа дамжуулга (үнгэтэ). 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — Түрэлхидтэ зарюулагдаhан хөөрэлдөөн. 19.20 — Шэнэ hонин.

«Орбита». 19.30 — «Рожденная революцией» (6-дахи сери). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Хүгжэмэй абонемент» (үнгэтэ). 21.50 — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 22.20—22.30 — Забhарлалга. 22.30 — Литературна уншалга. 23.00 — «Залуушуул дуулана ба хатарна» (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — «Калининай түрэл нютагта» — телеочерк. 19.30 — «Элүүр энхэ байлга» — тележурнал (буряадаар). 20.00 — Телевизионно hонин. 22.20 — «Манай айлшан».

СУББОТО, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 9.53 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ hонин. 10.10 — «Хүгжэмэй абонемент» (үнгэтэ). 10.45 — «Һайн шанартай эд бараа ехээр гаргаха». 11.15 — «Литературна зохёолнууд экран дээрэ». «Накануне» — уран hайханай фильм. 12.40 — «АБВГ-дэйка (үнгэтэ). 13.10 — «Үглөөнэй почто». Хүгжэмтэ программа. 13.40 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаhан дамжуулга». 14.10 — Хүгжэмэй hонин. 14.40 — Мультфильмнүүдэй программа. 15.10 «Элүүр энхэ байлга» эрдэм тараалгын программа. 15.40 — «Ан амитадай ажабайдал» (үнгэтэ). 16.40 — «Хани барисаан» — телевизионно журнал. (үнгэтэ). 17.10—17.20 — Забhарлалга. 17.20 — К. Миллекер. «Гаспороне» — хүгжэмтэ зүжэг (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00 — Л. Бетховенэй зохёолнуудаар концерт (үнгэтэ). 19.40 — «Ко мне, Мухтар» — уран hайханай фильм. 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Волжская рапсодия» (үнгэтэ). 21.25 — «Человек на взлетной полосе» — телевизионно баримтата фильм. Түрүүшынхеэ харуулагдаха. 22.20—22.30 — Забhарлалга. 22.30 — «Искусствын мастернууд». СССР-эй арадай артист Н. Гриценко (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ВОСКРЕСЕНИ, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 9.53 — «Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ hонин. 10.10 — «Огниво» — телевизионно зүжэг (үнгэтэ). 10.55 — Эдир вокалистнуудай концерт (үнгэтэ). 11.40 — «Ургалтын шатанууд» баримтата фильм. 11.50 — Үхибүүдтэ фильм. «Первый шторм» — уран hайханай фильм. (үнгэтэ). 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — «Хүгжэмэй киоск» (үнгэтэ). 14.30 — мультфильмнүүдэй программа (үнгэтэ). 15.00 — «1975 оной дуун» (үнгэтэ). 15.25 — «Много шума из ничего» — уран hайханай фильм. 16.50 — «Уласхоорондын hонин». 17.20—17.30 — Забhарлалга. 17.30 — «Б. Феоктистов наадаха» (үнгэтэ). 17.40 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00 — «Хари гүрэнэй эстрадын артистнуудай концерт». ГДР-hээ дамжуулга (үнгэтэ). 19.35 — А. Исаакянай 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай вечер. ССР Союзай Ехэ театрhаа дамжуулга (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Хүдөөгэй час». 22.20—22.30 — Забhарлалга. 22.30 — «Москвагай концертнэ залнуудаар» шэнжэлэл. 23.30 — «Время». 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (К) — «Торпедо» (1-дэхи тайм). Киевhээ дамжуулга (үнгэтэ). 00.50—01.00 — Забhарлалга. 01.00 — Футболоор «Динамо (К) — «Торпедо» (2-дохи тайм). Киевhээ дамжуулга.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

□ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н 02538. Заказ № 01598